

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:
4-basáros petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, augusztus 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Mindent a külföldért.
Kivándorlási kongresszus Temesvárott.
Az arad-békési egyházmegye közgyűlése.
Incedy László halála.
Makó város közgyűlése.
Angol tőke Magyarországon.
Egy férfi tragédiája.
Küldöttség egy gimnáziumi igazgató ellen.
A Neptun halottja megkerült.
Járványos állatbetegség Aradon.
Mayerné orvosi vizsgálat alatt.
Letartóztatott szédelgő.
Az amerikai párbaj legújabb áldozata.
Az önkéntesek pártfogója.
Tárca: Tanódné öröksége. Irta: Gottler L.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Mindent a külföldért.

Arad, augusztus 11.

Nincs ország Európában, melyben annyit emlegették a külföldet, mint nálunk. Az ország anyagi erejével semmiféle arányban nem álló épületeket és intézményeket emelünk, nem magunknak, hanem azért, „hogy a külföld előtt államiságunk ez által is kidomborítsassék.” Ha egy hegynek neki építünk nem is egy, hanem két hidat, ha emiatt előbb jobbról is balról is, le kell faragnunk a hegyoldalt, hogy valahogy rá lehessen jutni a hidra és ha majd ezt a hidat le kell szerelni, nem a tény maga, nem a piramidális tudatlanság keserít el bennünket, hanem főképp amiatt szégyenkezünk, hogy „mit fog szólni ehhez a művelt Nyugat-Európa?”
A művelt Nyugat-Európa pedig, mely-

hez ily egyoldalú, nagy szerelem fűz bennünket, melyről azt hisszük, hogy egyéb gondja sincs, mint szólni valamit a mi dolgozóinkhoz, egyszerűen fűtöl reánk, s ha nincs irántunk egyenesen antipáti-
kus érzéssel, legalább is nem törődik velünk.

Pedig mi eleget próbálkozunk, hogy jó véleménnyel legyen rólunk. Nincs az a nemzet a világon, melylyel mi már meg ne pecsételtük volna testvériségünket. Voltak itt nagy kongresszusok, melyek után sok nyugoteurópai gyomor talán még most is koldul. Ha egy hazai fiatal ur idehoz egy szál angol professzort a saját vendégének, 1902. évben Krisztus után az egész magyarsajtó megfujja a harsonákat, a vasutnál küldöttség, a megyében a főispán fogadja a vendégeket.

Az angol ur három nap alatt kitanulmányozza a mi nemzetiségi kérdésünket, aztán hazamegy s még az unokáinak is mesélni fogja, hogy egyszer lent járt Azsiában a magyar törzsnél s az egész ország ünnepelte őt. Mindennek az erőlködésnek alig van egyéb látható eredménye!

Negyven-ötven esztendővel ezelőtt, mikor Európa népei a szabadság lázas harcai közt éltek, s mi is megküzdöttük dicsőséges szabadságharcunk hőskölteményét, — volt részünk a népek tiszteletében és rokonszenvében. Ha tehát valóban *tettünk valamit*, észrevettek és respektáltak bennünket. Azelőtt beértük a vállveregető mosolylyal, szívesen vettük a protekciót

és magunk is beismertük kiskorúságunkat. Ma azonban, mikor mint egyenrangú faktor egy sorba akarunk állani egykori protektorainkkal, mindenütt tartózkodásra, kicsinylésre, ellenszenvre, sok helyütt gyűlöletre bukkanunk, — mert egyenrangúnak bennünket nem fogadnak el.

Valójában nem ismernek sem bennünket sem országunkat. Nyelvünket nem értik, az egész művelt emberiségre kiható tudományos, technikai vagy irodalmi sikerekről, melyek reánk irányítanak a figyelmet, nem beszélhetünk, idegenforgalmi intézkedéseink, ha vannak, oly gyámoltalanok, hogy aki csak a maga jószántából ide nem vetődik, azt ugyan ezek a forgalmi intézkedések ide nem csalják. Arról, hogy mi történik az idegennel, ha itt van, hogy azonkívül, a mit a természet megadott, csak igen keveset nyújthatunk neki, hogy a szállodáinkban, vendéglőinkben — tisztelet a kivételnek — megnyuzzák, jobb lesz nem sokat beszélünk, mert „mit szólna ehhez a művelt külföld?”

Atmeneti stádiumban vagyunk, mely valószínűleg mégis csak kedvező eredménnyel fog végződni. Mindenesetre jó lesz, ha kevesebbet beszélünk a külföldről, de többet tanulunk tőle, ha európaiakká leszünk, nemcsak a geografia, de berendezkedésünk, erkölcsünk, szokásaink, műveltségünk és gondolkodásunk szerint is. A magyar nemzeti jelleget nem tagadjuk meg azzal, ha alkalmazkodunk a nyugoti kultúrához, de nemcsak a formákban, hanem a lényegeken is. Akkor nem hall-

TÁRCA

Tanódné öröksége.

Irta: Gottler Lajos.

I.

Senki sem tudta, hogy mi van közöttük. Pedig a világ sokat foglalkozott velük. Berkedy István már évek óta udvarolt a szép számaözevnynek, a ki tizenhét éves korában vált el az urától. Tanódné olyan légies, filigrán teregetés, a kiről el lehetne hinni, hogy nem több husz évesnél. Pedig már jóval túl volt a harmincon, mikor egy szép napon értesítették, hogy a volt ura meghalt.

Régen elfeledett, kelletlen histórtá volt az ő egész házassága, a melyre csak úgy gondolt néha vissza, mint valami rossz álmokra. Nem értették meg egymást, s mindakettő hibás volt egy kicsit. A mikor elváltak, a gyerekasszony jóformán azt sem tudta, hogy mit ir alá a közjegyzőnél. Pedig azzal az irással egy éves kislányáról lemondott örökre. A törvény a férjnek ítélte a gyermeket. Az elválás úgy történt, hogy az asszony tovább viselte a Tanódy nevet, mert nem akarta római katolikus hitét elhagyni.

Nem mondhatni, hogy a szép asszonyt a volt ura halála valami különösen meghatotta volna. Annál nagyobb hatással volt reá az a

kelletlen mellékkörülmény, hogy Tanódy halálával a nyakába szakadt egy tizenhét éves leány, a ki tizenhét év óta nem látott.

Ez volt az urától az összes öröksége. A kicsi asszony ott ült a hintaszékben, százszor meg százszor elolvasta a tudósítást, a mikor Berkedy István belépett a kis szalonba.

Itt van, olvassa ezt. És izgatottan nyujtotta át a levelet vendégének.

Az csodálkozva nézett rá, s hogy átfutotta a sorokat látva az asszony kétségbeesését, hangos kacagásba tört ki.

— Van azon mit nevetni! — és Tanódné úgy oda vágta a sarokba a félig kiszitt cigarettát, hogy csak úgy szikrázott bele.

— Már hogy ne nevetnék, mikor látom, hogy milyen vad örömmel várja a leányát.

A férfi leült közel hozzá s a keze után nyult az asszonynak.

— Hagyjon békét. — És idegesen rántotta el kezét.

A férfi megsodorta szép szöke bajuszát.

— Pedig most már több joggal nyulhatok a keze után, tudva, hogy özvegygyé lett. — Komolyan nézett a szemé közé . . .

— Arról még ráérünk beszélni. Nagyobb gond nekem egyelőre az a leány.

Berkedy szivarra gyujtott.

— Hogy hívják a lányát?
— Tudom is én! . . . Zsuzska tán!

— Vajjon milyen? Szöke-e vagy barna? Hasonlít magához?

Tanódné ijesztő gyorsasággal himbálózott a hintaszékben.

— A mikor utoljára láttam egy éves volt s akkor nem igen hasonlított rám . . .

Berkedy megcsóválta a fejét.

— Javithatalan!

Denikve a kilátásba helyezett késői „anyai örömdök” nagyon megzavarták Tanódné eddigi gondtalan életét.

II.

Ott ült az udvarlójával a svábhegyi nyaralójának a verandáján, a mikor egy gyászruhás szöke hölgy jelent meg a küszöbön.

Tanódné felállt ültéből és kíváncsian mustarta végig a váratlan látogatót. Az zavartan forgatta napernyőjét a kezében.

— En Tanódy Zsuzsanna vagyok.

— Oh! Zsuzska! . . .

Es a kicsi asszony a vállára borult az érkezőnek.

— Edes kis leányom! Te vagy?! Te! Te! Össze meg összecsókolta az arcát.

A „kis leány” aki egy fővel volt magasabb az édesanyjánál, némán tűrte az ömlengéseket, aztán kíváncsian nézett a háttérben cigarettázó magyarra.

— Ez itt jó barátunk, Zsuzska! Berkedy István.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

juk majd azt, amit én halottam a gyorsvonat étkezőkocsijában, midőn vonatunk a March hidján áthaladt s egy bécsinek látszó ur odaszólt az utitársának: „Nun sind wir in Asien.“

Annak az urnak megmondtuk a magunk véleményét, de sajnos, erre nem mindig kínálkozik alkalom. K. J.

Kivándorlási kongresszus Temesvárott.

(Az első nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Vasárnap kezdődött meg Temesvárott a délvidéki kivándorlási bajok megbeszélése végett a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” és a délvidéki megyék gazdasági egyesületei által összehívott nagygyűlés. A kongresszusra, amely délelőtt kilenc órakor nyílt meg Temesvármegye székházának nagytermében, megjelentek a délvidék országgyűlési képviselői, valamint a kormány kiküldöttei is. Képviseltette magát a többek között a kongresszuson az *Aradi Nemzeti Szövetség* továbbá az *aradmegyei gazdasági egyesület* is.

A kongresszust délelőtt 9 órakor nyitotta meg *Ambrózy Gyula* báró, a temesmegyei gazdasági egyesület elnöke nagyhatású beszéddel.

A kongresszust megnyitva indítványozza, hogy a jelenlevők hűségük és alattvalói ragaszkodásuknak ő felsége előtt adjanak távirati uton kifejezést. A kongresszus percekig tartó helyesléssel emelte határozottá az indítványt, mire *Kabdebo Gergely* alispán Temesmegye, *Telbisz Károly* polgármester Temesvár szabad királyi város nevében üdvözölte a kongresszust.

Ezután *de Pottère Bruno*, a kongresszus főtitkára, átalánosságban ismertette a Délvidék különböző irányú kivándorlási mozgalmait. A kivándorlás a bácsvármegyei kisgazdák mozgólódásával kezdődött, ami tulajdonképp áttelepülés volt a szomszédos szlavóniai vármegyékbe. Igazi kezdőpont a kivándorlásnál *Fejértéplom*, a honnan a 70-es években többen vitorláztak Amerikába. Enyhíti a dolgot az, hogy ezek a kivándorlók nagyrészt visszatérnek. Megemlékszik előadó a *Balkán* félsziget különböző államaiba irányuló kivándorlásról. Ezt a mozgalmat a szerb, valamint a bolgár kormány istápolja s a magyar belügyi kormány alapos vizsgálat

után elejtette a visszatelepítés előmozdítását. Attér ezután a nagyobb jelentőségű kivándorlási mozgalmra, a mely a 90-es évek végével válik jelentékenyűvé. Ekkor kezdődik a Délvidék kisbirtokosságának nagy arányú kivándorlása Amerikába s a nálunk kellő keresetet nem találó német mezőgazdasági munkásoknak Németországba irányuló mozgalmá. Az amerikai kivándorlást a bácskai rutén és tót községekből istápolta a régebben kivándorolt szlávokkal való rokoni összeköttetés. A 90-es évek végén megmozdulnak a németek, később a magyarok, majd a szerbek s ujabb időben az oláhok is. Ennek a mozgalmnak az okait az előadó az egymásra következő rossz termésekre viszi vissza, amit fölhasznált a hírhedt *Missler-cég*, amely óriási propagandát csinált a délvidéki német lakosság között a kivándorlásnak. Hangoztatja, hogy a kivándorlást nagyban elősegítik a kivándorlottaktól hazaérkező levelek és azok pénzküldeményei. Konstatálja, hogy Dél-amerikára is van kivándorlás s itt ugyanaz a *genuai hajóstársaság* intézi, amelyről Siófokon már volt szó s Brazíliában tönkremennek a kivándorlók. Vázolja ezután a délmagyarországi vármegyékben a mezőgazdasági munkásoknak Németországba irányuló mozgalmát. Erre nézve az adatok különbözők, mert míg hivatalos adatok szerint a kivándorlók 3000 főre tehetők, magán, de megbízható értesülések szerint a Németországba vándorolt mezőgazdasági munkások száma túlhaladja a 6—7 ezeret, sőt megközelíti a tizezret. A mozgalom oka gyanánt fölemlíti az előadó, hogy a németországi földbirtokosok, politikai okokból elidegenedtek a galíciai és oroszországi szláv munkások alkalmazásától s a porosz kormány hazatoloncolta a lengyel munkásokat. Ekkor kezdődött az összeköttetés a német munkaadók és a magyarországi német nyelvű munkások között.

Végül határozati javaslatot terjesztett elő, a mely szerint a következő intézkedések megtételére kéri a kormányt:

1. Az utlevélért fizetendő díj tetemesen fölemeltesse és a hadkötelezettségnek eleget nem tett egyének az utlevél egy évi időre ne adassék ki.
2. A felvidéki közigazgatási közegek a helybeli kivándorlási ügynökök szorosabb kipuhatólására és üldözésére szoríttassanak.
3. A külföldi ügyvivőktől érkező posta a címzett előtt a közigazgatási közeg által fölbontható és a benne talált nyomtatványok, hajózási jegy stb. elkobzandók.
4. A vasúti állomásokon alkalmazott rendőrség létszáma szaporíttassék és az utlevéllel nem bíró kivándorlók visszatoloncolandók.

A tetszéssel fogadott előadás után *Ambrózy Gyula* báró elnök fölfüggeszti a gyűlést s annak folytatását délutánra tűzi ki.

Erre következett a népies ülés, melynek

elnökéül *Wittmann János*, társelnökéül *Blaskovich Ferenc*, titkárául *Kraushaar Károly* választott meg. A népies ülést *Wittmann János* magyar nyelven megnyitván, német beszédben szólott a néphez a kivándorlásról, melyet a délvidéki német ajku földműves kisgazdák nagy figyelemmel hallgattak.

Kraushaar Károly, a délvidéki földművelők gazdasági egyesületének titkára, beszámol a kongresszus előzményeiről.

Ekkor kezdődött az ülés legérdekesebb része: egyik kisgazda a másik után emelkedett föl szólásra és nagy ügyességgel s közgazdasági jártassággal beszélt. Első szónok egy öreg sváb földműves, *Stroebel Péter* volt, egy magas, szikár ember, a kinek tekintélye van társai között. Logikával fejtegette a gazdasági válság okait az utolsó évtizedekben, a gazda különböző bajait, s panaszkodott a jogkeresés nehézségeiről, az ügyvédek kapzsiságáról, több jóindulatot kíván a hivatalnokoktól a nép iránt. Hangoztatta azután az egyesületi jog kiterjesztését s végül magához a parasztsághoz fordul s összetartást, céltudatos, hazafias törekvést köt a lelkére.

Több kisgazda felszólalása után *Blaskovich Ferenc* rekesztette be a népies ülést.

A kongresszus délután három órakor folytatta tanácskozásait. *De Pottère* javaslata fölött élénk vitaközlés indult meg.

Blaskovich Ferenc orsz. képviselő nem tartja eredményesnek az utlevelek díjának fel-emelését. Hogy a visszaélések elkerültesse, javasolja, hogy az utlevelek arcképpel láttassanak el.

Lendl Adolf orsz. képviselő szintén helytelennek tartja az utlevelek árának a felemelését s kiemeli, hogy a magyar társadalom nem foglalkozik eléggé a néppel. *Tiltakozik az ellen, hogy a posta a leveleket ellenőrzés nélkül felbontsa.*

Wittmann János orsz. képviselő kéri, lehetséges-e, hogy a kongresszus egy szót ne ejtsen arról, hogy támogassa a kormányt az ország nagy vitális érdekeinek a megbeszélésénél a küszöbön álló kiegyezés kérdésében. Módot kell találni, miként rázzuk fel a társadalmat téletlenségéből. Indítványt nem tesz, hogy miként, de kéri a kongresszust, hogy keressen módot a társadalom felébresztésére.

Rubinek Gyula orsz. képviselő, *Nagy György*, *Pattyánszky Elek* és *Lendl Adolf* felszólalása után a kongresszus az előadó határozati javaslatát az ajánlott módosításokkal — *Lendl* indítványának kivételével — elfogadja.

A lány nyugodtan nézett végig az emberen a ki könnyedén meghajolt előtte. Aztán kezét nyújtotta felé.

A kis Tanódyné anyai szíve megmozdult ennek a kifogástalan modoru, szép leánynak a láttára. Ez az ő leánya! Hiába, a vér nem válik vízzé.

Berkedy rövid ideig maradt még, aztán tapintatosan magukra hagyta őket.

Anyja és leánya ketten uzsonnáztak. Az aszszony sokat kérdezősködött a leánytól, a ki minden kérdésre nyugodtan, röviden felelt, inkább szemlélő és megfigyelő álláspontot foglalva el.

Aztán teljes otthoniassággal állt föl az asztaltól és elszedte a terítéket. Mintha egész világléteben itt lett volna idehaza. Az anyja sóhajtván nézett végig nyulánk, karcsu alakján, melyen a fekete kázmír ruha ideálisan érvényesült.

— Olyan hórihorgas, mint az édes apja volt... Egészen olyan...

III.

Másnap együtt sétáltak a köruton, hárman. A gyönyörű szép tavaszi napon csak úgy hullámlzott a nép föl s alá.

— Mama, igazán!... Es *Zsuzska* zavartan nézett *Berkedyre*. Ne haragudjál, hogy figyelmeztetlek, de ne neved olyan hangosan, mert az föltűnő, itt az utcán.

— Látja, *István!* — a szép aszszony ko-

mikus kétségbeeséssel apellált a gavallérhoz. — Vénzégemre milyen nevelőnt kaptam.

— Hiszen tudja, ha őszinte akarok lenni — *Berkedy* mosolyogva nézett rájuk — ennek a nevelőnek talán igaza is van.

— Köszönöm az őszinteséget. Es *Tanódyné* idegesen csapta be csipkés napernyőjét.

Az ilyen jelenetek napirenden voltak közöttük. Az a komoly, nyugodt modoru nagy leány határozottan imponált az ő szeles modoru, örökké izgó-mozgó kicsi mamájának. Olyanok voltak egymás mellett, mint a tűz és a víz. De azért szerették egymást. Kiki a maga módja szerint. S ha nézeteltérés volt közöttük, rendszeren *Berkedy*hez apelláltak, a ki tiz eset közül kilencszer *Zsuzskának* adott igazat *Tanódynéval* szemben.

— Nem is hiszem, hogy maga igazán szeret engem, *Berkedy*. — Szólt egy alkalommal az ő régi lovagjához.

— Es miből következteti ezt?

A férfi nyugodtan gyujtott szivarra.

— Csak abból, hogy maga épen úgy, mint *Zsuzska*, folyton leckéztetnek és ezer hibát fedeznek fel bennem.

— Az csak azért van, mert szeretjük.

— Köszönöm az ilyen szeretetet.

Berkedy kihajolt a veranda erkélyéről, mely alatt vidám kiránduló társaság haladt el.

— Oh! a tanácsosék! — *Tanódyné* egy pillanat alatt áthajolt a korlátot és érdeklődés-

sel nézte a sétálókat. — De milyen lehetetlen színű blúza van annak a *Klotilának!* Hogy lehet ilyet fölvenni! — Es összecsapva a két kezét, hangos nevetésben tört ki.

Berkedy visszafordult. Az ajtóban *Zsuzska* állott összevont szemöldökkel.

— De mama! az istenért!

A fekete szalagos fehér pihé ruha hízlelően simulat karcsu alakjához.

— Kegyelem! Kegyelem!

Tanódyné tréfás rémülettel kulcsolta össze kezét s fejet hajtott *Zsuzska* előtt.

A másik percben már a nyakába borult és össze-vissza csókolta a lány piruló két arcát.

— Oh! Te kedves, okos fejem, te!

Zsuzska alig tudott szabadulni tőle. *Berkedy* belevágta magát a hintaszékbe és szívből kacagott.

A lenyugvó napsugár bekandikált a hedera levelei közt s mintha glóriával övezte volna a szép leány hamvas szőke haját...

IV.

Zsuzska és *Berkedy* közt lassanként olyan félig pajtáskodó, félig bizalmas viszony jött létre. A férfinak fogalma sem volt róla, hogy a lányra milyen veszedelmes ez a játék. A leány pedig, az ő érintetlen, szűzies lényével teljesen átadta magát annak az előtte eddig ismeretlen gyönyörűségnek, a mit a *Berkedy*vel való nap-nap utáni érintkezés okozott neki.

Az arad-békési egyházmegye közgyűlése.

(Evangélikusok közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Az arad-békési ág. ev. egyházmegye folyó évi rendes közgyűlését kedden tartotta meg Gyoma községében. A gyűlés lefolyása sima volt: nagyobb viték nem voltak és az ellentétebb nézetek nem adtak okot hevesebb összeütközésre.

Az egyházmegyei közgyűlést gyámintézeti isteni tisztelet előzte meg, melyen egyházi beszédet Jeszenszky Károly mezőberényi lelkész mondott.

A közgyűlésen Csepreghy György esperes és dr. Zsilinszky Endre egyházmegyei felügyelő elnökölt. A gyűlést Zsilinszky Endre dr. felügyelő nyitotta meg hosszabb beszéddel, amelyben a protestáns egyház ügyeiről szólt. Majd rátért az 1848. évi XX. törv. cikk végrehajtásának kérdésére.

Tény, mondta, hogy az állami, megyei és községi terhek a lakosságot és a hívőket nagyon terhelik. Ezért fehér holló számba megy az olyan egyházi tag, aki feleségeiből képes az egyház javára áldozni. Oka ennek egyházunk szegénysége. De még ennél is nagyobb bajunk, hogy az egyházak között nincsen meg a régóta hangoztatott egyenlőség és viszonyosság. Áldozatokat hoztunk akkor, midőn jogainkból engedtünk. De az állam megállott a fele uton és nem vitte keresztül az egyenlőséget, sőt nekünk így rosszabb helyzetet teremtett, mint volt. Az említett törvénycikk nem lesz a mi megváltónk, nekünk nem az fájt, hogy másoknak vagyonuk van s nekünk nincs, hanem az, hogy másoknak vagyonát engedik egyházunk kizsákmányolására fordítani; nem az fájt, hogy mások hatalmasok hanem hogy azt a hatalmat engedi az állam büntetlenül ellenünk fordítani. Feláldoztuk a 68-ik egyházi törvényt és viszonzásul nem kaptunk semmit. Maholnap egy új Kolonics-éra fog bekövetkezni: előbb szegényre tesznek bennünket, aztán megfosztanak jogainktól. A teljes egyenlőséget, viszonyosságot követeljük, ez pedig csak úgy fog bekövetkezhetni, ha az egyházak szükségleteiről az állam fog gondoskodni. Nem kérünk alamizsnát. Egyenesen követelheti egyházunk, hogy teljesen gondoskodjék az állam az egyház szükségleteiről.

A közgyűlés Abrai Lajos indítványára kimondta, hogy a megnyitó beszédet teljes szövegében jegyzőkönyvbe foglalja.

Ugy történt, hogy egyszer Berkedy és az özvegy közl. heves jelenet játszódtott le. A férfi végre tisztában akart lenni a helyzettel és határozott választ követelt az asszonytól. Hozzá meglehetősen feleségül, vagy nem? Az asszony pedig az ő szokott, szeszélyes elbizakodottságában röviden bánt vele. Sem igent, sem nemet nem mondott. Berkedy ingerülten, csaknem köszöntés nélkül távozott.

Zsuzska mitsem tudott az egésztől.

Másnap a férfi komoly elhatározással lépett át a Tanódy villa küszöbét. Hogy megállt a veranda küszöbén, Zsuzska egyedül ült a hirtaszkóban, kezében könyvvel, a melyből nem olvasott.

— Jó napot!

A lány összereszt.

Berkedy nevetett.

— De azért ne ijedjen úgy meg tőlem. Nem vagyok én emberevő.

Zsuzska pirulva mutatott helyet maga mellett.

— Nagyon el voltam gondolkozva.

— Itthon van a mama?

— Nincs itthon édes anyám. Bement a városba s csak estére jön haza.

A férfi idegesen pödörte meg bajuszát.

— Pedig nagyon szerettem volna beszélni vele.

A lány csodálkozta nézett rá.

— Komoly dologról van szó, a mely mindkettőnk sorsát örökre eldönti.

Az esperesi jelentéshez a többek között Gálík Mátyás apateleki lelkész szólalt még. Az 1848. évi XX. t. c. ügyében beszél. Nem kell belenyugodni abba, ahogyan az országgyűlés végzett, midőn elébe került az ügy. Bizottságot kell szervezni, amely ne csak általánosan foglalkozzék az ügygyel, hanem a keresztülvíteli részleteivel is.

Zsilinszky Endre nem tartja ezt célszerűnek. Sokkal helyesebb és eredményre vezetőbb eljárás az, ha társadalmi uton hangoztatják a protestánsok állandóan a követelésüket.

Szeberényi Zs. Lajos szerint a törvény keresztülvitele egyenlő volna az egyház államosításával. Halála volna ez az egyházi autonómiának.

Gálík indítványát nem fogadták el.

Ao egyházkerületi gyűlésre küldöttek megválasztottak: Liffa János, Szeberényi Lajos dr. Fábry Sándor. Varágh Béla, Abrai Lajos. Institoris Kálmán, báró Solymossy Lajos.

Végül elhatározták, hogy a jövő évi esperességi gyűlést Aradon tartják meg.

TÁVIRATOK.

Eduárd király az angol nemzetnek.

London, augusztus 11. Eduárd király Balfour miniszterelnökhöz levelet intézett, a melyben értesíti, hogy Osbornhouse-t, Viktória királyné magánlakosztályainak kivételével, a nemzetnek ajándékozza. Reméli, hogy nemzeti céloknak fog szolgálni és a hadsereg és a tengerészet tisztjeinek üdülőhelyéül fogják használni.

Garnault kísérlete.

Páris, augusztus 11. A Figaró intervjut közl. Nocassa, az orvostudományi akadémia tagjával, a ki azt mondotta, hogy ő meg van győződve a marha-gümőkórnak az emberre való átvihetőségéről. Azt hiszi azonban, hogy Garnault kísérlete semmit sem fog bebizonyítani, mert Koch az ingestio útján való és nem a beoltás útján való átvihetőségről beszélt és Garnaultnak e szerint egy tuberkulózisban szenvedő tehén tejét kellett volna meginnia, nem pedig magát beoltania. Ezenkívül előbb tudnia kellett volna, vajjon nem szenvedett-e már a kísérlet előtt is tuberkulózisban.

Zsuzska biborpiros arccal sütötte le szemét. — És magát ez meglepi, Zsuzska? Nem ösméri szándékamat?

A lány alig hallhatóan rebegte:

— Kérem, ne siessen úgy a dologgal. Várjunk még... Hiszen alig ösmérjük egymást. Berkedy agyán villámgyorsan futott át egy gondolat! Ez a lány félreérti őt! S ez a félreértés eszmét adott neki. Micsoda megoldás és micsoda bosszú, azon a szeszélyes kacér asszonyon!...

A mint végig nézett ezen a piruló szép leányom, aki olyan volt, mint az első, szüzsies szerelem allegóriája, szíve hevesen kezdett dobogni, s az elhatározás hamar kész volt lelkében.

— Zsuzska! — és megfogta a lány kezét — föl tudná-e maga találni velem a boldogságot? El tudná-e szánni rá magát, hogy a feleségem legyen?

A lány nem vonta vissza kezét.

A férfi a leány fölő hajolt s forró ajkaival a fülét kereste...

— Édes! Meglásd milyen boldoggá teszlek...

A lány megborzongott.

Az ünnepélyes csodét csak egy eltévedt méh döngéselése zavarta meg, mely ott repkedett a fejük felett.

A szerzetes-iskolák ügye.

Vannes augusztus 11. A vannesi prefektus Prater tábornokot egy osztály lovasság kiküldetésére kérte, hogy Ploermelben támogassák a közigazgatási hatóságot az egyesületi törvény végrehajtásában. A tábornok Saint-Rémi alezredest, a 2. vadászrezred parancsnokát, egy osztályllyal Ploermelbe küldte, hogy az alprefektus rendelkezésére bocsássa magát. Saint-Rémy alezredes azonban vonakodott a parancsot teljesíteni és kijelentette, hogy vallásos érzelmei tiltják, hogy közreműködjék a kongregacionista intézetek bezárásánál. A tábornok erre egy századparancsnokot küldött Ploermelbe. A dandárparancsnok Saint Rémyt szigorú fogságbüntetésre ítélte, melyet a hadügyminiszter várfogságra változtatott át. Saint-Rémy alezredest a tenger mellett fekvő Belle-Isle erdőbe viszik és fegyvelemsértés miatt haditörvényszék elé állítják.

Inczedy László halála.

(Elhunyt író.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Még alig túl élete delén, de bajtól, betegségtől megtörve, hosszú szenvedés után meghalt vasárnap reggel kilencedfél órakor hűsége hitvese karjai között Inczedy László, a ki mint költő és mint publicista kortársai között az első sorból való volt. Halálával ismét egy kiváló, derék újságíró vesztett el a magyar sajtó, a melynek mindenkor büszkesége volt. Sok küzdelmen ment keresztül, de ellenségei sohasem voltak. Kollegái mindig szerették őt jó szíveért, nemeslelkűségeért és kortársai iránt érzett jó indulatáért.

Hogy minő hatalmas volt benne a baráti szeretet és önfeláldozás, annak 6-7 év előtt klasszikus bizonyosságát adta. A lapjában akkortájt sértő közlemény jelent meg, a melyért a cikk íróját beteges, vézna embert provokálta a sértett fél. Inczedy, hogy barátját megkímélje a párbaj esetleges súlyos következményeitől, maga vállalta el a felelősséget, ki is állott és meglehetősen súlyos sebet kapott, a barátjáért. Azonkívül két hetet is ült érte az államfogházban.

Az elhunyt a múlt év őszén influenzába esett és ezt a baját nem tudta kiheverni. Azóta folyton betegeskedett, de munkakedve azért nem csappant. Lázás tevékenységgel dolgozott, mint több napilapnak politikai cikkírója. A betegség ekkor a tüdejét támadta meg s csakhamar oly rohamosan vette elő, hogy a beteg napról-napra gyöngébb lett. Julius első napjaiban Szarvasra utazott, hogy édes anyjánál keressen pihenést. De nem volt ott sem maradása. Két heti pihenés után ismét a fővárosba jött feleségével, a ki hűsége önfeláldozással ápolta. Magának sejtelve sem volt súlyos állapotáról. Azt hitte, hogy csak muló gyomorbaja van, a mit könnyen kiheverhet. Baját annyira nem tartotta komolynak, hogy még orvost sem hivatott magához. Csak mikor ágyba döntötte betegsége, tudta nagynehezen kivinni felesége, hogy orvost hívasson. Garami Béla dr.-t hívták a beteghez s az orvos konstataulta, hogy a beteg már alig menthető meg. Még halálos beteg is dolgozott. Neijének mondotta tollba politikai cikkeit. Pénteken válságosra fordult az állapota. A rettenetes kór ekkor már teljesen elhatalmasodott szegény pusztuló testén, úgy hogy kezelőorvosa, Garami dr. és Jordán tanár, a kit aznap hívtak a nagybeteghez, kijelentették, hogy az orvosi tudomány többé nem segíthet rajta. Távirati hívásra vasárnap reggel érkeztek Szarvasról a beteg ágyához őcsce, Inczedy Lajos, a költő nála nyaraló kisfiával, Gáborral, de a haldokló már se őcscsét,

se fiát föl nem ismerte. Eszméletlenül feküdt, míg félkilencor egy hosszú sóhajban kilehelte lelkét.

Özvegyen maradt felesége, született Rónyay Mária, két gyermeke, Gábor és Laccika, Szarvason lakó özvegy édesanyja, öccse és nagy rokonság siratja. Temetése kedden délután négy órakor lesz a Nap-utca 14. száma alatt levő házból. Tagja volt a Petőfi-Társaságnak.

Inczedy László Szarvason született 1855. december 20-án. Atyja az ottani gimnázium tanára volt. A nagyon eszes és eleven természetű fiú a középiskolát szülővárosában, jogi és bölcsészeti tanulmányait a nagyváradi meg a kecskeméti jogi akadémián és a budapesti tudomány-egyetemen végezte. Első versei 1878-ban jelentek meg a Vasárnapi Ujság-ban és a Fővárosi Lapok-ban és ezek a tüzes, erőteljes és színes költemények hamarosan ismertté tették a fiatal poéta nevét. A forró lelkű és forró érzésű költőt csábította a politika, újságíró lett és pedig elsőrangú publicista. Erős és rendíthetetlen negyvennyolcas: izzó szenvedéssel rajongott az eszméért, a melyet ékes és bátor tollal szolgált. Határozott írói egyéniség volt és értékes tulajdonságait belevitte verseibe és hírlapi cikkeibe egyaránt. A tűz, az ötletesség, a gondolat és a stílus ereje természeti adományai voltak, a mellett Inczedy László, hogy politikai elveit sikerrel szolgálhassa, buzgón tanulmányozta közjogunkat a melynek kitűnő ismerőjévé lett. Hatalmas ellenzéki temperamentuma, éles tolla nem egyszer bajba keverte, sok sajtópöcre, párbajba volt 1880-ban a pragmatikaszakú ellen való izgatásért pedig több hónapi fogságot is szenvedett. Tehetsége mellett tisztelni való volt benne meggyőződéséhez való tiszta hűsége. Költeményeit 1892-ben adta ki Versek címmel, ugyanabban az esztendőben választotta tagjává a Petőfi-Társaság. Hírlapírói munkássága gazdag és jelentékeny volt. Több lapnak volt munkatársa, még 1894-ben a Magyarországi szerkesztője lett, ebben az állásában 1900-ig maradt meg. Közben a költészethez se lett hűtelenné. Kevés verset írt ugyan már, de ez a kevés mind szép és maradandó értékű. Az utóbbi esztendőben sokat betegeskedett és apai lelkét egyik gyermekének halála is nagyon megtörte.

Inczedy holttestét még tegnap délután ravatalra tették a Nap utcai lakásában. A ravatal a dolgozó-szobájában áll, a melyet teljesen feketébe vontak, a koporsó magas emelvényen nyugszik, menyezet alatt, a melyen ez a fölírás áll: „Isten veled!” A koporsó lábánál feszületet helyeztek el, körülötte pedig tömördek viasz gyertya ég.

A poéta arcán nem látszik meg a rettenetes szenvedéseknek még nyoma sem. Mellette állandóan ott van a felesége és Gáborka, a kis fia. A Petőfi-társaság a ravatalra koszorút tesz és tagjai közül valaki beszélni fog a ravatal fölött.

Csiklay Lajos, a Budapesti Ujságírók Egyesületének alelnöke ma délelőtt az egyesület nevében Inczedy részére diszszirhelyet kért Halmos János polgármestertől, a ki a kérelem teljesítését készséggel megígérte, s utasította a temetőgondnokságot, hogy jelölje ki a sirhelyet.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* Az aradi színházról a M. H. vasárnapi száma az alábbiakat közli:

Zilahy Gyula, az aradi Nemzeti Színház igazgatója, egy hónapi szünet után e hónap 15-én kezd meg hat hétre tervezett szezonját a bákás-gyulai nyári színházban. A bérlet olyan nagy, amilyen még téli városban is a ritkaságok közé tartozik: hat hétre 9000 korona. A társulatot általában nagy lelkesedéssel várják. Zilahy téli műsorának egy részét is elő fogja készíteni Gyulán. Több új operettet vett meg, nagy szabású operai előadásokat fog rendezni és sorra megszerezte jogdíjait a budapesti Nemzeti Színházban a jövő téli szezonban színtre kerülő és sikert ígérő drámai műveknek. A

most befejeződött szünet alatt pedig lázasan folyt a munka az aradi színház féső és szabóműhelyeiben a fényes díszletek és kosztümök készítése körül. Az aradi téli szezon is a lehető legjobbnak ígérkezik, amit a bérletekre való tömeges előjegyzés igazol legfényesebben. A földszinti és első emeleti páholyok nagy része máris le van foglalva és így kilátás van arra is, (ami eddig még nem történt meg), hogy az idén a második emeleti páholyok egy része is ki lesz bérelve. Mindezek tehát megerősítik azt, hogy az olykor-olykor felmerülő azon válsághirek, amelyek szerint Zilahy az igazgatással felhagyni készülne, merő koholmányok, amelyek minden alapot nélkülöznek. Emellett szól az is, hogy Zilahy már több tagot szerződtetett a jövő tavasztól egy-két esztendőre.

* Színészet Csabán. Kövesi Albert, kecskeméti színigazgató, kinek társulata most Nagykanizsán játszik, a csabai színügyi bizottságtól a színház átengedését kérte. Az igazgató társulatával szeptember közepe táján ohajt Csabára menni. A színügyi bizottság felhívta az igazgatót, hogy társulata névsorát és az előadandó darabok műsorát mutassa be.

Makó város közgyűlése.

(Kossuth-ünnep. — A kidobott vendég interpellációja. — Három évszázad aszfalt-vita. — A „mániákus” felszólaló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, augusztus 11.

Makó város képviselőtestülete ma délelőtt kezdte meg augusztus havi rendes közgyűlését. Börcsök Gergely vezette be a közgyűlést hat darab interpellációval s leszámítva Ormos Ede dr. képviselőnek Kossuth Lajos születése századik évfordulójának megünneplésére vonatkozó indítványát, az egész délelőtt az aszfaltjárdák kiépítése feletti vitával telt el.

A gyűlésen, mely reggel nyolc órakor kezdődött, Széll György polgármester elnökölt.

Börcsök Gergely hat interpellációt jelentett be, melyek között legérdekesebb volt az, melyet Cseresnyés főkapitányhoz intézett az éjjeli kávéházi zárórák be nem tartása miatt.

Cseresnyés János főkapitány az interpellációra válaszolva kijelenti, hogy a kávéházak betartják a zárórakat, de joguk van a kávéosoknak a záróra felfüggesztését kérni. Kéri Börcsöket, adják nekik azt a jegyzéket, amelyet a zárórák áthágásáról készítettek, hogy utána nézzen volt-e joguk a kávéosoknak az időn túli nyitvatartására. Tudomása szerint egy ízben épen Börcsöket dobták ki egyik kávéházból, mert zárórakor nem akart eltávozni. (Óriási derűtség taps és éljenzés.)

Az összes interpellációkat a jövő gyűlésre napirendre tűzték ki.

Ormos Ede dr. indítványt adott be Kossuth Lajos születése 100-ik évfordulójának megünneplésére.

A tanács javaslata az, hogy a képviselő szeptember 19-én tartson diszgyűlést, a melyet istentisztelet kövessen. Hivatalokban és iskolákban szüneteljen a munka, hogy valódi ünnep legyen ez a nap; este pedig az egész város kivilágíttassék, amire a polgárokat külön is felkéri a hatóság, a városháza kivilágítására pedig 500 korona vétessék fel. A képviselő a tanács javaslatát egyhangulag, éljenzéssel fogadta el.

Az aszfaltjárdák ügye kerül ezután sorra s kilenc órától délig vitatkoztak felette. A járdák kiépítését tudvalevőleg a belügyminiszter rendelte el a város jogerős költségvetése alapján, melyben 5 kilométer új aszfaltjáró kiépítése van felvéve. Az állandó választmány azt javasolta, hogy a kiépítést rendelje el a képviselő, de a drága keramit helyett préselt téglával szegjék be a járdákat és a földmunkásokat a

város végeztesse. Ezekkel a módosításokkal hagyják jóvá a megtartott árlejtés eredményét.

Szakács Máttyás községi bíró a házi építkezés mellett van, vagy pedig tartsanak új árlejtést, ahol külföldi vállalkozók ajánlatát is figyelembe kell venni, sőt el is fogadni, ha olcsóbb, mint a hazai vállalkozók ajánlata.

Purjesz Mór törvénybe ütközőnek tartja az indítványnak azt a részét, amely a külföldiek ajánlatát is figyelembe akarja venni; annak azonban nem ellensége, hogy új árlejtést tartsanak.

Orbán Ignác főmérnök s Cseresnyés János főkapitány azt bizonyítják számadatokkal, hogy a hazai vállalatok előnyösebb áráért dolgoznak.

Börcsök Gergely az egész ügyet leveszi a napirendről. Szakács indítványát nem is lehet tárgyalni, mert nem sajátkezűleg írta. (Nagy derűtség.) Miért építettek téglagyárat, most meg már aszfalt kell. Bejelenti, hogy a miniszter határozatát megfélebbizte a nagyméltóságú közigazgatási bizottság 6 excellentiájához s azt indítványozza, hogy ha majd lejár az év, amikor ki lesz fizetve az eddig épített aszfaltjáró, akkor aszfaltirozzanak tovább.

Cseresnyés János ennek alapján úgy kéri módosítani az állandó választmány javaslatát, hogy ha a közigazgatási bíróság helyben hagyja az aszfaltozást, akkor nyomban fogjanak hozzá, ellenkező esetben megmarad a képviselő joga a későbbi határozathozatalra.

Ormos Ede dr. kerékkötőnek mondja, Börcsöket, aki mániákus felszólalásával csak az időt lopja. (Óriási zaj, ellentmondások.) A munkások érdekében kéri a képviselőt, hogy ne buzza-balassza a dolgot, mert itt végérvényes miniszteri döntésről van szó, s ha egyéb haszna nem lesz, legalább őszi keresetbe jut a szegény nép.

Gróff Gyula, Dalos Sándor dr. ügyész Mágori Sámuel és Szakács Máttyás szólottak még nagy láрма között s Széll polgármester elrendelte a szószerinti szavazást.

Az állandó választmány javaslatát 62 szóval 42 ellen elvetették s mikor a polgármester Szakácsnak az új árlejtést tárgyazó indítványát tette fel, óriási, percekig tartó láрма keletkezett. A képviselők felugráltak s lámázva követelték, hogy Börcsök indítványára menjen először a szavazás, ugyanis azt fogadják el.

Folytonos láрма, csengetés között aztán valószínűleg a Börcsök indítványa lett elfogadva, mert a polgármester berekesztette a gyűlést s folytatását délutánra tűzte ki.

MULATSÁGOK.

(=) Jegyzők bálja. Az aradmegyei községi és körjegyzők vándorgyűlése alkalmából a gyoroki és vidéki ifjuság folyó évi augusztus hó 16-án, a gyoroki kaszinó kerthelyiségében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj: család-jegy 4 kor., személyjegy 2 kor.

(=) Népünnep Kovácsházán. A mező-kovács-házai önkéntes tűzoltó egyesület vasárnap népünnepet rendezett, a mely kitűnően sikerült. A népünnepélyt táncmulatság rekesztette be s azon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Dr. Sechl Györgyné, Brenner Antalné, Bánffy Miklósné, Selmezy Istvánné, Andracsek Mártonné, Huszth Károlyné, Weisz Lajosné, Juhász Pálné, Rohany Jánosné, Ander Szilárdné, stb.

Leányok: Csaballa Gizella (Pancsova), Kövér Emma, Fehér Delenke (Cs-Palota), Andracsek Mariska, Ninuska és Ilonka, Selmezy Pirka, Ilonka, Szita Emma (Csermő), Rosenthal Ilonka, Tankó Berta, (Arad.)

Egy férj tragédiája.

(Utban Kanada felé.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

A Romániából kiülő zsidók vándorlása egyre tart. Időnként átvonul egy-egy csoport Magyarországon. Férfi, asszony, gyerek: mind száműzött, akiket a romániai hatóság zsarnok önkénye kerget ki hazájából. A szerencsétlenek Bécsen keresztül társaik után vándorolnak a messze Kanadába, ahol az eddig kivándorolt telepeseeknek jól megy a soruk. Azt írják minden levelükben, hogy annyi zaklatás után most boldogság ott az élet.

Tegnap 223 főnyi kivándorló csapat utazott keresztül Nagyváradon Budapest felé, hogy onnan a császárvárosra át céljához jusson. A kivándorló zsidók nagy része iparos és kereskedő. Közöttük több intelligens ember, olyan is akadt, Löw Ignác nevű, aki Bukarestben hat gimnázialis osztályt végzett, azután egy szeszgyár könyvvezetője lett. Edzett, rokonszenves külsejű férfiak mindahányan. Az asszonyok — 37 nő volt a csapatban — satnya, csenevész, azonban egy-két szemre való, szép fiatal asszony is találkozott.

A kivándorlókat, akik Kolozsvár felől a délelőtti 11 órai vonattal utaztak, Püspökladányig elkísérte egy újságíró aki érdekes beszélgetést folytatott a szerencsétlen bolygó zsidókkal. A szegény emberek, akik jó ruhával és élelemmel ellátták magukat, semmi segítséget nem fogadnak el. Azt mondják, segítő bizottság gondoskodik róla, hogy utjukban szükség ne szenvedjenek. Fájdalmasan panaszkodtak a romániai hatóságokról, amelyek tüzzel-vassal üldözték őket. Egy Ros M. J. nevű fehér fejű aggastyán könyezve panaszkolt, többek közt hogy Valeni de Munte községben, ahol gabonával és nyersbőrrel kereskedett, valóságos háborút indítottak a családja ellen. Az előjáróság elhatározta, hogy kikergeti a faluból, s nem is nyugodott, míg a községet, amelynek temetőjében szülei és rokonai pihennek, családostól ott nem hagyta. Már azzal is fenyegették, hogy rágyújtják a házat, elveszik mindenét, hát menekülnie kellett.

A harmadosztályú kupé fapadján a sarokba huzódva ült egy sárga arcú, szelid kékszemű, vállas férfi. A kezét összecsurolva, némán meredt maga elé. Mellette egy bájos szőghaju asszonyka tett-vett sürgölődött, hol vizes ruhát rakva a férfi homlokára, hol orvossággal kínálva párját. Az újságíró a férfinél fordult:

— Ugyebár beteg?

Az asszonyka felelt helyette. Hangjában mélységes fájdalom remegett.

— Beteg. Nem tud szólni.

A szerencsétlen ember utitársai erre borzalmas tragédiát beszéltek el, amelynek az a szelid férfi a végtelenül szánalmas hőse, áldozata.

Leb M. Onescu a boldogtalan ember neve. Nem messze Brailától a Dudesci nevű tanyán volt bérlő. Junius 17-én házasodott, s idilli boldogságban élt ifju szép hitvesével. Ő is mint a többi romániai hitsorsosa, a legádázabb üldözésnek volt kitéve Mézeshetei alatt is állandóan terrorizáltak, minden elképzelhető fenyegetéssel akarták kényszeríteni a menekülésre. A hatalmas erejű férfi mégis imponált, s személyében meg sem merték közelíteni. Julius 13-án négy héttel esküvője után éjjel nagy lármára riadt föl. Három bekormozott férfi tört be a tanyai házba. Az éjjeli látogatónak első dolga volt, hogy a ház népét guzsba kötötték, aztán kifosztották a hajlékot.

Ami ezután következett, annál rémesebb

jelenetről Ponson du Terrail sem álmodott. A gaz bestiák fölhasználva a férfi tehetetlen állapotát, a félelmében elalélt asszony ellen a férj szemeláttára galád merényletet követtek el. A szerencsétlen ember, aki valóságos vasgyuró, minden erejének megfeszítésével, örületes vad dühvel szét akarta szakítani kötelékeit, de a gazemberek fenyegető revolvère ellen nem küzdhetett.

Eddig van. Reggel a szerencsétlen házaspárt féligélettelenül találta meg egy ember, aki tejet hozott. Az asztalra krétával volt felírva: *Most csak elkötrődés undok féreg!* A példátlanul borzasztó éj után a férj *elvesztette beszédképességét*, s ujabban a téboly jelei mutatkoznak rajta. Alig hihető, hogy a nagy utat a boldogtalan ember megtehesse, s ezért társai arról tanácskoznak, hogy Budapesten, a lipótmezei elmeógyógyító intézetben helyezik el, feleségét pedig egyik fővárosi zsidó család jóakarátába ajánlják.

Angol tőke Magyarországon.

(Ajánlat tizenkétmillió kölcsönre.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 11.

Londonból — a mint a P. H. U. értesül — tegnap ajánlat érkezett egy budapesti céghez aziránt, hogy egy előkelő angol pénzcsoport hajlandó lenne mintegy *tizenkét millió* forintnyi összeget bocsátani a magyar gazdák rendelkezésére, *jelzálog-kölcsön* gyanánt, négy százalékos kamatláb mellett. Ugyanez a pénzcsoport kijelentette, hogy ha ez a tőke elhelyezésre talál, több pénzt is küldene Magyarországra, esetleg még olcsóbb kamatlábbal.

A világszerte uralkodó nagy pénzbőség természetes következménye, hogy az angol tőke is új elhelyezkedési módokat és területeket keres. Az angol pénzpiac érdeklődése, melyet e hír szerint országunk iránt tanúsítani kezd, gazdaságunk szempontjából beláthatatlan nagy horderejű. Eddigelé mindama gyenge kísérletek, melyek az angol tőke beédesgetésére tettek, meddők maradtak. S főleg ennek tulajdonítandó, hogy évtizedeken keresztül tisztára az osztrák tőke vazallusai maradtunk. És habár e tekintetben is némi javulás mutatkozott annyiban, hogy főképp államadóssági cimleteink már utat találtak maguknak Németországba s Franciaországba, miáltal legalább járadékaink emancipálhatták magukat a kizárólagos bécsi befolyás alul: mégis nagy örömmel kell fogadnunk az angol tőkepenzeseknek Magyarország iránt ébredő érdeklődését.

Mert éppen az angol pénzpiac a maga óriási eszközeivel az, mely a viszonyok bármely változásai között számunkra mindig megbízható forrásul szolgálhat s amely, ha egyszer bugyogni kezd, bepadásától félnünk nem kell. Az osztrák tőke alul való felszabadulás gyógyulási folyamatában éppen az angol tőke lehet számunkra a leghathatóbb gyógyító ir.

Első mozzanata az angol tőke érdeklődésének már nagy konverzióknak alkalmával észlelhető volt. Intéző férfaink ugyanis már akkor elérkezettnek látták az időt a magyar korona-járadékoknak a londoni tőzsdén való bevezetésére.

Most pedig az angol tőke már a magánjellegű vállalkozásainkban való részvételtől sem idegenkedik, a mezőgazdasági hitelünk mérhetetlen nagy fontosságú segédforrásra lehet benne. Kétségtelen, hogy záloglevél-cimleteink külföldi elhelyezési esélyei az angol tőkék most megnyilvánuló kedvező hangulata mellett nagyban emelkednek és a beléjük fektetendő angol pénz termékenyítőleg fog hatai a magyar

földművelésre. És kétszeresen örvendetes, hogy nagy tőkésüregségletünk részben való kielégítését éppen Angliából nyerheti, mely ország rajtunk legfeljebb üzleti hasznot keres, de nem akar ránk egyuttal politikai befolyást gyakorolni, mert adósai lehetünk a külföldnek, de alattvalói lenni, nem akarunk.

Küldöttség egy gimnáziumi igazgató ellen.

(A makói főgimnázium hanyatlása.)

Arad, augusztus 11.

Makói levelezőnk nem mindennapi tanügyi eseményről ír. A makói képviselőtestület hatvan tagja küldöttséggel kereste föl a főispánt, a kit megkért: hasson oda, hogy a makói főgimnázium igazgatóját helyezze át, mert ő az oka az intézet nagyfoku hanyatlásának.

Az érdekes tudósítás a következőképp szól:

A makói állami főgimnázium — a növendékek számát tekintve — évről-évre visszafelé fejlődik. Hét év előtt négy osztálylyal nyílt meg a gimnázium s ma, mikor a VIII-ik osztály és három év nyitva áll, *százhusznai kevesebb a növendékek száma*, mint a négy osztályban volt.

A város közönsége — melynek jó nagy része idegen városban taníttatja gyermekét — a vezetésben, *Tóth Sándor dr. igazgatóban* találja az okát annak, hogy az intézet oly rohamos léptekkel halad visszafelé, hogy ma holnap néhány osztályt be lehet csukni növendékhiány miatt. Mennyiben van igazuk és mennyiben nincs azoknak, akik ezt állítják, nem vitatjuk, de az bizonyos, hogy ez a vád a tegnapi délelőtti folyamán nagyon hangosan nyilvánult meg, mert a városi képviselőnek mintegy hatvan tagja tisztelgett *Meskó Sándor dr. főispán*nál, kérve a főispánt, hasson oda a kormányhoz, hogy a makói áll. főgimnázium vezetését változtassa meg, azaz, hogy *helyezze át másra Tóth Sándor dr. igazgatót*.

A főispán délelőtti tíz óra után a vármegyeháza kis tanácstermében fogadta a küldöttséget, amelynek nevében *Kardos Sámuel* szárazér-társulati mérnök adta elő azokat az okokat, amik a küldöttséget a főispán elé vitték. Mindenki azt hitte — mondta a szónok — hogy ez az intézet, melyet oly nehéz küzdelmek és súlyos áldozatok árán létesített a vármegye s a város közönsége, nemcsak Makó város közönségének lesz hasznára, de kulturmissziót is fog teljesíteni a nemzetiségek között. Es most ennek épp az ellenkezőjét látjuk. Megvannak győződve, hogy a vezetésben van a hiba, mert az intézet igazgatója, *Tóth Sándor dr. még tanártársaival is levél útján érinkezik*. Végül a város közönségének azt az óhaját tolmácsolta, hasson oda a főispán, hogy a vezetésben mielőbb változás álljon be.

Meskó Sándor dr. főispán nyílt őszinteséggel válaszolt a küldöttségnek s beszédét sűrűn szakította félbe zajos éljenzés. Az intézet visszafelé fejlődése neki is sok gondot okozott s ő volt az, akit legfájdalmasabban érintett, mert annak idején nagyon sokat fáradozott, dolgozott azon, hogy a főgimnázium a város világitó lámpájaként felállíttassék. Más jövőt várt ő is s nagyon rosszul esik a csalódás. Hogy mennyiben oka ennek az igazgató, akiről elismeri, s tudja, hogy mint tanár és pedagógus kiváló ember, azt majd illetékes helyről vett információk után állapíthatja meg. De az bizonyos, hogy az igazgatót csak kétféle okból lehet át helyezni, ha *maga kéri*, vagy *pedig fejelemi ité-*

lettel. Az utóbbiról szó sem lehet, úgy tudja, hogy az igazgató ez évben maga kerle áthelyeztetését és sajnálja, hogy bizalommal nem fordult hozzá, talán ő, mint a kormány bizalmi embere, többet tudott volna elérni s a kedélyek megnyugtató végett nagyon szívesen meg is tett volna minden lehetőt az áthelyezés érdekében. Kéri a küldöttséget, hassanak oda, hogy a makói tanulók ne menjenek idegen városba, ne kerüljék el a makói főgimnáziumot, s a maga részéről megtesz mindent, hogy a fennforgó bajok megszűnjenek.

A küldöttség zajosan, lelkesen megéljenezte a főispánt.

TANÜGY.

(—) Előléptetett tanárok. A kereskedelemügyi miniszter *Simonffy* Aladár aradi fa- és fémmipari szakiskolai tanárt a VIII. fizetési osztály 8-ik fokozatába, *Timon* Zoltán ugyanazon intézetbeli tanárt a VIII. fizetési osztály első fokozatába, *Ambrus* Antal segédművezetőt pedig a XI. fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

(—) Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Sátor* József aradi kir. főgimnáziumi helyettes tanárt a IX. fizetési osztály 2. fokozatába ideiglenes rendes tanárrá nevezte ki.

A Neptun halottja megkerült.

(Kártérítési pör a fürdő ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

A Neptun-fürdőben vízbefult kereskedő holttestét vasárnap délelőtt kifogták. Hogy a szerencsétlenséget mi okozta, még nincs teljes határozatban megállapítva; annyi tény, hogy része van benne a hiányos biztonsági intézkedéseknek, a melyek mellett a fürdő működött. Ujabban öngyilkosságot is emlegetnek, bár erre pozitív adat nincs.

Vasárnap reggel kilenc órakor a Neptun-fürdő női uszodájában egy holttestet láttak fölmerülni, az uszodának a park felől való oldalán, a tutajok közé rekedve. A fürdőben még kevesen voltak; ezek alaposan megrémültek a víz színére került holttesttől. Jelentést tettek a rendőrségnek, a melynek részéről megjelent *Murády* Almos rendőrhadnagy, *Leitner* Ernő ker. orvos kíséretében.

A holttestet, a melyen már az oszlás tünetei jelentkeznek, kifogták, koporsóba tették, s a felső temető halottas házába szállították. *Leitner* Ernő dr. a vízbefúulás tüneteit konstataulta rajta.

Azonnal sejtették, hogy a kifogott ember a szerdán befult *Taugner* János németperegri kereskedő. Később a rokonok útján az agnoszkálás hivatalosan is megtörtént. Föltétlen ismeretűjele volt az egyik karján tetovált betű, s kezén a jegygyűrű.

Miután a boncolást se az aradi kir. ügyesség, se a rokonok nem kívánták, azt mellőzték is, habár annak révén esetleg megállapítható lett volna, hogy *Taugner* nem tudott a vizen felszínre evickélni, s azért fult be, esetleg a vízben érte hirtelen olyasmi, ami az uszást lehetetlenné tenni.

A holttestet a megyei alispáni hivatal engedélyével Németperegrire szállították, s ott tegnap, nagy részvét megnyilatkozása mellett temették el.

Vasárnap az a verzió merült föl, hogy *Taugner* öngyilkosságot követett volna el. A rokonai közül egyik-másik sejté azt, s az uszómester is azt mondja, hogy *Taugner* a vízbe ugrás előtt olyasmiket mondott, a miket utólag az öngyilkos szándékkal kapcsolatba lehet hozni. Ez azonban azért se valószínű, mert ha *Taugner*

öngyilkos akart volna lenni, bizonyára a szabadban ugrik a Marosba, s nem az uszodában, ahol esetleg megakadályozhatták volna.

A Neptun-fürdő igazgatósága ma az uszoda baloldalán, ahol a víz árja jön, megsürittette a védő-láncokat. Ez azonban semmiesetre se kielégítő intézkedés. Hír szerint a védő kosarakat nem lehet a Maros fenekéig lebocsátani, mert nem bírja el a víz folyásának erejét. Ha ez így is van, akkor is keresni kell egyéb módokat, a melyek mellett a fürdőbe járó közönség élete teljes biztonságban van. Ezekkel ezelőtt az volt az uzus, hogy senkise mehetett a szabad uszodába, amíg kötőlen próbauszást nem csinált. Ma ezt bajos megvalósítani, mert többen járnak a fürdőbe, sokan pedig megbántásnak veszik, ha ilyesmivel zaklatnák, de azért ilyesféle rendszabály még se ártana. Különösen meg kellene szorítani a szabad fürdőben az ugrást, amely legkönnyebben ad alkalmat a veszedelemre.

A vízbefult kereskedő családja ma megbizta *Nagy* Sándor dr. aradi ügyvédet, hogy a Neptun-fürdő igazgatósága ellen kártérítési pört indítson az aradi kir. törvényszéknél. Az örökösök gondatlanságból okozott emberöléssel vádolják a fürdő vezetőségét, s minthogy *Taugner* jó módu ember volt, negyven-ötven holdnyi birtokot kezelt, s most az özvegy és két gyermeke benne kenyérkeresőjüket vesztették el, 35—40000 korona kártérítést követelnek.

Taugner üzlete a szerencsétlenség napja óta zárva van. A vízbefult kereskedő több aradi nagykereskedőnek volt adósa, de azoknak követelése teljes fedezetet nyer.

Mayerné orvosi vizsgálat alatt.

(A vádtanács határozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Az aradi „kosaras asszony“ *Mayer* Gyuláné ügyében ma érdekes fordulat állott be.

Mayer Gyuláné védője még szombaton kérvényt terjesztett be a vádtanácsához, hogy a börtönben való letartóztatását szüntessék be és hogy részesíttessék a büntető perrendtartás ama kedvezményében, hogy lakásán őriztessék.

A kérvény *Mayerné* magasfoku idegbetegségére, hiszterikus állapotára hivatkozik melynek főképp tulajdonítható erkölcsi züllése és mely ma már — mondja a kérvény — oly mérveket öltött, hogy a börtönben való tartása egészségi állapotát teljesen megrontja és életére is végzetes kihatású lehet.

A vádtanács a törvény intézkedéseinek képest meghallgatta e tekintetben a kir. ügyész és a vizsgálóbíró és a beérkezett vélemények alapján ma délelőtt érdemben intézte el a kérvényt.

A vádtanács tagjai voltak: *Gallu* József elnök, *Radány* Dezső előadó és *Köller* János szavazó bíró. A vádtanács tárgyalás után hozott végzésében szükségesnek találta annak orvosi megállapítását, hogy *Mayer* Gyuláné tényleg idegbajban szenved-e és hiszterikus-e. Kikéri továbbá a törvényszéki orvosnak az iránti véleményét is, hogy *Mayer* Gyulánénak a börtönben való tovább tartása egészségi állapotára végzetes kihatással lehet-e?

A vádtanács a sürgős orvosi vizsgálat megajtására kirendelte *Parecz* Gyula dr. törvényszéki orvost, kinek részére a kirendelő végzést még ma kézbesítették.

A vádtanács mai ülésében tárgyalás alá vette *Mayer* Gyulánénak felfolyamodását is. — *Mayerné* ugyanis sérelmesnek találta az előzetes letartóztatását elrendelő vizsgálóbírói határozatot és a vádtanácsnak ezt jóváhagyó végzést.

Felfolyamodta tehát e határozatokat a nagyváradi kir. ítélőtáblához. A vádtanács mai ülésében azt is elhatározta, hogy a felfolyamodás sürgősen terjesztessék fel a táblához.

Mayerné áldozatai, a három kis lány ügyében különben *Greén* Nándor tb. főkapitány erélyes vizsgálatot folytat. Eddig már két lány, *Karaffa* Teréz és *Müller* Karolina ki van hallgatva. Ma hallgatta ki *Greén* kapitány a harmadik kislányt, ki ebben az ódzókus ügyben szepel: *Bányás* Katicát. Ez is, mint a másik kettő, tizenhárom éves.

Járványos állatbetegség

Aradon.

(A száj- és körömfájás behurcolása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Az aradi állatpiacot komoly veszély fenyegeti. Egy rettegett állatbetegség, a ragadás száj- és körömfájás lépett fel ijesztő mértékben.

A vész a mai napon lett igazán nagygyá, a mikor a hatóság konstataulta, hogy a betegség járványos jellegű. A veszedelem nagyságának jellemzésére szolgálnak azok a szigorú óvintézkedések is, melyeket *Bedő* Arpád dr. rendőrhadnagy tett a betegség tovaterjedésének meggátolására.

A járvány a szomszédságból került be hozzánk.

Nemrégben mi is közöltük azt a kimutatást, melyet a földmivelésügyi miniszter adott ki s melyben felsorolja azokat a községeket, melyekben a ragados száj- és körömfájás fellépett. Így Temes megye, Krassó-Szörény és Hunyad megye szerepelt, mint olyan területek, melyeken a fertőzés megtörtént. Különösen Hunyad megye szerepelt súlyosan a kimutatásban. Huszonhárom községben lépett fel járványosan a száj- és körömfájás. A veszedelmet tulajdonképpen Romániából hurcolták be először Temes megyébe, innen átszarmazott Krassó-Szörénybe, innen pedig Hunyad megyébe. Arad megyében eddig csak Tótváradon mutatkozott a veszedelem, de még nem járványosan.

Az aradi hatóság, a fellépett járványokról, közölt kimutatások folytán azonnal megtette a legszükségesebb óvintézkedéseket, hogy a betegséget Aradra ne lehessen behurcolni. Mindeme óvintézkedések dacára ez mégis megtörtént.

Gutsjühr Mihály földbirtokos ezelőtt néhány héttel Lippán vett két ökröt. Az ökrök Sistarovec temes megyei községből, tehát megfertőzött vidékről valók voltak. Ezeket az ökröket beszállította aradi, kalász-utca 1. szám alatti tanyájára. A két ökröt itt megfertőztette a többi állatokat is, melyeken csakhamar mutatkoztak a száj- és körömfájás jelei. A tegnapi nap folyamán *Egri* Gyula városi m. kir. állatorvos 27 marhán konstataulta a száj- és körömfájást. Minthogy a törvény szerint husz eseten felül a betegség már járványos, az állatorvos konstataulta, hogy Aradon is járványszerűleg lépett fel a betegség. A kalász-utcai *Gutsjühr*-féle tanyán a megfertőzött 27 ökrön kívül még 58 darab marha van.

Hogy a betegség minél gyorsabb lefolyásu legyen, *Egri* Gyula állatorvos fertőző anyaggal beoltotta még a többi 58 egészséges marhát is, úgy, hogy jelenleg *Gutsjühr*-nak mind a 95 marhája meg van fertőzve a járvány által. Ezt a beoltást a törvény írja elő, szükség esetén. A rendőrség egyuttal teljesen elzárta a *Gutsjühr* féle tanyát, úgy, hogy onnan most csak lovat lehet kivinni, hasított körmű állatot azonban egyáltalán nem. *Bedő* rendőrhadnagy ezen-

kivül széleskörű intézkedéseket tett a többi aradi marha-állomány megvédésére. Elrendelte, hogy Arad város területéről juhok, kecskék, sertést, vagy szarvasmarhát kihajtani nem szabad. A vámházhoz öröket rendelt ki, kik arra vigyáznak, hogy hasított körmű állatot Aradról ki ne hajtsanak.

Az aradi piac azonban egyelőre szabad. Piacra akárki elhajthatja a marháját, még a vidékről is.

A vidéki állatkereskedőkkel szemben azonban azt a megszorítást tette a hatóság, hogy ha be is hoz szarvasmarhát az aradi piacra, azt innen vissza nem viheti. Nem szabad ezenkívül Arad város területéről trágyát és szállastakarmányt kiszállítani.

A piacot azért tartotta nyitva a hatóság, mert a város érdekeit a piac elzárása nagyon sértené, de azonkívül úgy sincs közvetlen veszély, mert a Gutsjahr-tanya szorosan el van zárva. Onnan még azok az emberek sem jöhetnek ki, a kik a beteg állatok gondviselésével vannak megbízva. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy ezt a ragályt az ember a cipője talpán, vagy a ruhájával is elhurcolhatja.

Ezeket az intézkedéseket tette meg a hatóság, s ha a Gutsjahr-tanyán úgy el tudják fotani a betegséget, hogy onnan az nem megy át más istállóba, akkor Arad nagy veszedelemtől szabadul meg.

HIREK.

Letartóztatott szédelő.

— Egy levél története. —

Arad, augusztus 11.

Meglehetősen naiv csalási kísérleten vesztett rajta egy többszörösen körözött egyén, a kit az aradi rendőrség ma letartóztatott.

Boldesz Alajos lippai illetőségű foglalkozás nélkül való egyén, aki többször volt már büntetve, s legutóbb csavargás miatt Aradváros területéről kitiltották, ma délután 3 órakor a 21. számú hordárral a következő levelet küldte a lippai sörfőző aradi raktárának irodájába:

Kelt Arad, 1902. VIII/11.

Tisztelt uraim, igen szépen esedezem sziveskedjék nekem evel a fiatal emberrel 50 koronát küldeni mivel én bejöttem a gyorsvonattal és beültem a kávéházba és elfogyott a pénzem

maradok tisztelettel
Bondai és társa;
Lippa.

A hordárnak azt mondta, hogy adja a levelet át akármelyik urnak az irodába, azzal, hogy Bondy ur küldte, s a pénzt hozza el.

A levél Kornis Odön, a sörraktár üzletvezetőjének kezébe jutott, aki azonnal látta, hogy közönséges csalóval van dolga. Elárulta ezt a levélnek írása és stílusa; különben is a Bondy és társa cégnek, a sörraktár tulajdonosának Lippán időző tagja sohase szokott magyar levelet írni, és csak telefonon érintkezik az aradi raktárral. Megkérdezte a hordártól, hogy miféle külsejű ur az, aki a levelet küldte. A hordár azt felelte, hogy magas, sovány, fekete ember.

Ez kétségtelenné tette a csalási kísérletet. Kornis rendőrt hivatott, s az elment a 21-ik számú hordárral a kávéházba, ahol Boldesz a pénzre várakozott. A rendőr Boldeszt a kapitányság bünyügyi osztályába kísérte. Itt Secepkovszky Teofil segédtiszt azonnal fölismerte benne a körözött csavargót és vallatóra fogta.

Baldesz a levél fölmutatása után bevallotta hogy ily módon akart ötven koronához jutni. A levelet különben nem ő írta, hanem egy társa, aki szintén revett multu egyén.

Kornis a csalási kísérlet miatt nem emelt panaszt, de Boldeszt mindazonáltal *letartóztaták*, mert a kitiltás dacára visszajött Aradra.

Az amerikai párbaj legújabb áldozata.

— Rejtélyes öngyilkosság Fiumében. —

Arad, augusztus 11.

A modern lovagiasság egyik legembertelenebb intézménye az *amerikai párbaj*, mely a maga középkori alkatában sehogyse illik bele a mai világ humánus fölfogásába.

Nem egyéb az amerikai párbaj, mintkötelező öngyilkosság s csodálatos, hogy mégis akadnak emberek, akik ehhez a rablóromantikába emlékeztető eszközhöz nyulnak, hogy megsértett becsületükből ki vegyék a foltot.

A legtöbb amerikai párbaj csak rilkán jut nyilvánosságra. Nagyon eltitkolják azok, a kik elkövetik. Talán maguk is röstellik, hogy ilyen barbár módon fosztják meg magukat az élettől.

Most is egy ilyen amerikai párbaj hírét viszi szét a táviró az ország minden részébe. Fiumében történt az eset, ott oltotta ki életét egy uri ember, akit erre a tette az amerikai párbaj kötelezett.

Fiumében augusztus hó elején egy *Winkler Géza* nevű ember bérelt ki szobát. A bejelentő iven 28 éves budapesti lakosnak nevezte magát. Augusztus 6-án elhagyta a szállót. A szálló személyzetének azt mondta, hogy elmegy Cirkvenicaba s visszatérte után ismét elfoglalja a szobát.

Elmult azonban egy pár nap s *Winkler Géza* nem tért vissza. A szálló személyzetnek ez feltűnt s ma reggel betörték a szoba ajtaját. Megvizsgálták a vendég bőröndjét és ekkor három levelet találtak.

Az egyik nyitva volt. Ebben elmondja *Winkler*, hogy *amerikai párbajnak lett az áldozata s hogy a Mária Terézia mólóról e tengerbe vetette magát*. A másik két levél le volt zárva.

Az egyik *Bocuman Géza* névre, Budapestről volt címezve, amásik pedig *Péter Kálmán* névre szolt s a földművelésügyi miniszteriumhoz volt címezve.

A fiumei rendőrség a rejtélyes ügyben megindította a vizsgálatot.

— **A király születésnapja.** Jövő hétfőn, augusztus hó 18-án lesz 72 esztendő a király. Az egész nemzet, az egész világ szeretettel, hűséggel és tisztelettel környékezi *I. Ferenc József* ősz alakját. Az egyénisége, amely magával ragad és egész népet szeretetre készíteti, az oka annak a nagy ünneplésnek, amely minden-kiben egyformán szívből jövő az ő születésnapján. A legelső magyar ember életének fordulópontja a szeretet napja is. A város szintén kivészi részét az ünnepségből. Délelőtt 10 órakor a templomban ünnepélyes mise lesz, amelyen a városi hatóság is részt fog venni a testültekkel és egyesületekkel együtt.

— **A rátóti tárgyalások.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Körber Ernő* dr. osztrák miniszterelnök ma este *Széll Kálmán* látogatására Rátóra érkezett. Az osztrák kormányelnök holnap estig lesz a magyar miniszterelnök vendége. *Széll Kálmán* miniszterelnökön kívül a magyar kormány tagjai közül ez idő szerint senki más nem tartózkodik Rátóton. — *A Pester-Lloyd* ma esti számában ama reményét fejezi ki, hogy a két miniszterelnök holnapi tanácskozásának kétségen kívül meg lesz az az eredménye, hogy a még fennálló differenciák, ha nem is oszlatnak el teljesen, de mindenesetre *lényegesen gyengülni fognak*.

— **A fehértemplomi zászlóalj Aradon.** Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred fehértemplomi zászlóalja ma délelőtt Aradra érkezett, hogy az ezred- és a későbbi nagy gyakorlatokon résztvegyen. A zászlóalj *Wachenhausen* őrnagy vezetése alatt érkezett meg; a háziezred zenekara fogadásukra kivonult a pályaudvarra, a honnét zeneszó mellett vonultak be a Fehértemplomon élő aradi bakák.

— **A belga királyné állapota.** *Spa*-ból táviratozzák: A királynét kezelő orvos kijelentette, hogy váratlan és jelentékeny *javulást* konstatált a királyné állapotában és hogy közvetlen aggodalomra nincsen ok.

— **Kitüntetés.** Mint a hivatalos lapban olvassuk, a király *Vásárhelyi Géza* tinnyei földbirtokosnak, a közügyek és a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, a *Ferenc József* rend lovag-keresztjét adományozta.

— **Apponyi és a Kossuth-ünnep.** *Apponyi Albert* gróf, a képviselőház elnöke, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, e hó 18-án érkezik újból Budapestre, hogy részt vegyen a Szent István-napi szent misén és körmenetben és a király születésnapja alkalmából tartandó istentiszteleten is. *Széll Kálmán* miniszterelnök e hó 18-án, a király születésnapján diszebedet ad, a melyre *Apponyi* is hivatalos. Itt időzése alatt lép érintkezésbe a képviselőház elnöke a függetlenségi pártnak Kossuth ünnepélyt rendező bizottságával is, hogy megbeszélje a Kossuth-ünnepélyen való részvétel módozatait. Hír szerint abban az esetben, ha *Apponyi* teljes garanciát kap arra nézve, hogy az ünnepségtől minden pártpolitikai színezetet távol tartanak, úgy meg fog jelenni a szeptember 19-iki ünnepélyen.

— **Pankotaiak a pénzügyminiszternél.** Megirtuk, hogy *Pankota* községe küldöttséget menteszt *Lukács László* pénzügyminiszterhez az iránt, hogy az adóhivatalt ne helyezték át Pankotáról Világosra. A küldöttség, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma, *Gherba Gusztáv* jegyző vezetésével tisztelgett *Lukács László* pénzügyminiszternél. A jegyző előadta, hogy az adóhivatal áthelyezése nagy csapás lenne Pankota kereskedelmére és forgalmára; az áthelyezés azért se indokolt, mert Pankotán tágas kincstári épület áll az adóhivatal rendelkezésére. A pénzügyminiszter megígérte, hogy a kérelmet *lehetőséghez képest figyelembe fogja venni*.

— **A londoni koronázás után.** *Londonból* írják, hogy a ma közzétett orvosi jelentés szerint a király nagyon jól állotta ki a koronázás fáradalmait, kevés fáradtságot érzett és az éjszakát jól töltötte. Közérzete minden tekintetben kielégítő. Orvosi jelentéseket többé nem adnak ki. A király és a királyné, valamint a többi családtagok és több fejedelmi vendég délelőtt résztvettek a *St. James* kápolnájában tartott istentiszteleten. A közönség az egész uton élénk ovációkban részesítette a királyi párt. A *Szent Pál* székesegyházban ugyanakkor ünnepies istentiszteletet tartottak, a lordmajor és az esküdtek diszruhában, továbbá a londoni püspök és az egész püspökség egyházi diszöltönyben és számos előkelőség volt jelen.

— **Tömeges behívások a katonasághoz.** Egyik nagyváradi lapban olvassuk ezt a feltűnő tudósítást: Katonai körökben szokatlan feltűnést okoz, hogy a 37. gyalogezrednél *egy év leforgása alatt az összes tartalékos és póttartalékos katonákat fegyvergyakorlatra hívták be*. Eddig mindenkor, a közös hadseregben úgy, mint a honvédségnél, három évenként vonultak be a rezervisták, akiket most minden tekintet nélkül a sorozási évre beszólítanak. Legfeltűnőbb, hogy a *lovasságnál*, hol ezideig csak kivételes esetekben, s akkor is *kassárnyai szolgálatra* hívták be a tartalékosokat, most az összes tar-

talékosok behívót kaptak és pedig *fegyvergyakorlatra*. Nemcsak a közös hadsereghez, de a nagyváradi 4. honvédegyalozredhez is tömegesen hívják be a tartalékosokat, akik közül 1400 *vomul* be most gyakorlatra. Miniszteri rendelet szerint eddig a nyári nagy munka idején mellőzték a behívásokat, míg most ez a humanus intézkedés is érvényét veszítette, s a cséplés mellől szólítják be újja képzésre a tartalékos katonákat. A katonák körében, ahol az újabb intézkedés hátterében *fontos politikai motivumot* vélnek látni, beszélnek a hadügyminiszter egy minapi rendeletéről, amely meghagyja, hogy az *összes sorozási évfolyamok tartalékosait egy év alatt be kell hívni és újra kell kiképezni*. Anélkül, hogy magunk részéről mélyebb s valami nagyon komoly okokat keresnénk, regisztráljuk az érdekes hirt, amely bizonyára feltűnést fog kelteni.

— **Magyarellenes botrány Lipikfördőn** A horvátországi Lipiken, amelynek fürdővendégei nagyobbrészt magyarok, szombat este fölháborító botrányt rendezett egy sereg horvát az ott üdülő magyarok ellen. A botrányról, amelynek során a magyar zászlót is meggyalázták, a következőket írják:

Tekintetes szerkesztőség! Sajnálatos esemény tartja izgatottságban Lipik fürdő vendégeit. A fürdőigazgatóság németnyelvű plakáton hirdette a jótékony célra rendezendő lampiones felvonulást, egybekötve társas vacsorával. A menetben mindenki résztvehetett; csatlakozott hozzá a horvát ifjuság is egy pap vezérlete alatt. Alig indult el a menet, a horvát suhancok az egész utvonalon: „*Abcug magyarok! Éljen Horvátország! kiáltásokkal kísérték a menetet, míg csak a magyarok be nem vonultak az éttermekbe*. Ekkor a horvátok megrohanták a díszsátoron elhelyezett magyar zászlót, *letépték, bemocskolták és elégették*, miközben „*Zsivó Jellasics! Pereat Kossuth!*“ s más durvaságot kiabáltak. Hosszas zajongás után végre szétoszlottak. Hír szerint a tüntetés elő volt készítve. Az ifjak köveket és késeket szorongattak egész este *sebekben*, hogy az esetleges közbelépőket leuthessék. Erre azonban nem került a sor, mert a magyarok nem adtak alkalmat. A tüntetők vezére a Lipik melletti Cságlics község papja és egy fürdővendég pap. A botrány este tíz óráig tartott el.

— **Márki Sándor jubileuma** Dr. Márki Sándor, a kolozsvári tudomány-egyetem ny. r. tanára, tudós világunk egyik szimpatikus tagja, kinek a hazai történet- és földrajzi tudomány rendkívül sokat köszönhet, ma ünnepelte tanárságának 25 éves fordulóját. 1877. augusztus 9-én foglalt az ambiciózus fiatal ember az aradi főreáliskolában először tanári állását s ettől kezdve itt, a budapesti VII. ker. főimnáziumában és a kolozsvári egyetemi katedrán a magyar közoktatásügyi és történettudományt a legodaadóbb lelkesedéssel és szerénységgel szolgálja. Az évforduló alkalmából a középiskolai tanárok részére rendezett budapesti történelmi tanfolyamon mint a tanfolyam vezetőjét az egybegyűltek nevében a résztvevők doyenje, Mérey Agost szabadkai főgimnáziumi tanár, üdvözölte megleghangu beszédben a tudóst, ki nagy meghatottsággal köszönte meg a váratlan ünnepeltetést.

— **A főváros irodalmi díja**. Budapestről táviratozzák: A székesfőváros közgyűlése az év végén elhatározta, hogy a koronázás jubileumának az alapítványából, a szépirodalmi szakot illető díjat, a zsűri egyes tagjai részéről ajánlott *Benedek Elek, Korma Andor és Endődy Sándor* közül, annak adatja ki, aki titkos szavazás útján a többséget megkapja. Ezt a határozatot *Kasics Péter* és több bizottsági tag

megfelelőbbre, mert az alapító levél értelmében a díjat csakis annak lehet kiadni, akit a zsűri többsége javasol. Ez esetben pedig nem a zsűri többsége tett javaslatot, hanem annak egyik-másik tagja ajánlotta az említetteket. A vallás- és közoktatásügyi miniszter most a *közgyűlés határozatát a felelősségben foglalt okoknál fogva, megsemmisítette* s fölhívja a fővárost, hogy az alapító okirat határozatainak szigorú szem előtt tartásával, intézkedjék a díj kiadása iránt, azoktól a módosításoktól függetlenül, a melyet az alapító-okiraton ezután szándékozik tenni.

— **Nők a Kossuth ünnepen**. A Kossuth Lajos ünnepély budapesti szervező bizottsága, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza ma a magyar hazafias nőkhöz felhívást intézett, melyben felszólítja a magyar honleányokat, hogy a Kossuth Lajos születés napjára rendezendő ünnepélyen vegyenek részt.

— **Temetés**. Osv. Glück Adolfné, Glück Károly aradi tekintélyes mészáros mester édesanyját vasárnap délután, a részvétnek impozáns megnyilatkozása mellett temették el az aradi zsidó temetőbe. A végtisztességen nagy közönség jelent meg, közöttük az aradi zsidó hitközség vezető emberei, az aradi társadalom és az iparosság notabilitásai. A koporsó fölött *Rosenberg Sándor* dr. főrabbi tartott megindító gyászbeszédet.

— **Öngyilkos író**. Bécsből táviratozzák, hogy dr. Hahn Richárd író az éjjel *öngyilkos lett*. Az életunt emeer opiummal megmérgezte magát és ma reggel halva találták ágyában. Valószínű, hogy tettét önkivületi állapotban követte el, minthogy az utóbbi időben nagyfokú idegességben szenvedett.

— **Eljegyzés**. Beutshoffer József budapesti cukrász eljegyezte Gálfi Ilonka kisasszonyt. Gálfi Rezső leányát, Aradon.

— **Drót nélküli telefon**. Mostanában, sajnos, még a munkanélküliség a legégetőbb társadalmi kérdés, de nemsokára elkövetkezik az az idő, a mikor a drótnélküliség nyomul előtérbe. Hiszen már lehet drót nélkül táviratozni: *Murconi* az ocean egyik partjáról a másikra küld villámos üzenetet pusztán a levegőn keresztül. Berlinben éppen most kísérleteznek sikerrel egy olyan telefontal, a melyből hiányzik a drót. A találmány falkatót észre a beszélő ivilámpa és a fölfogó állomáson a titokzatos szelén-kamara. A drót napjai meg vannak számlálva.

— **Egy aradmegyei segédjegyző öngyilkossága**. *Kis-Jenő* írják: Kerülősen a községi segédjegyző föbe lőtte magát. Hátrahagyott levelében öngyilkosságának okául azt írja, hogy *idegen pénzekhez nyult*. Az elsikkasztott összeget vagyona feláldozásával sem bírta pótolni. A bucsulevél mellett az anyakönyvi adatok pontos jegyzéke feküdt. Az öngyilkosság egyéb részletei egyelőre nem ismeretesek.

— **Büntetés a szabadfürdésért**. Az aradi kihágási bíróságnak most sürűen vannak oly esetei, a mikor a szabad Marosban való fürdésért vonnak gyerekeket felelősségre. Ma is négy gyermek ellen indították meg az eljárást. Miután mind a négyen alul vannak a tizenegyedik éven, a szüleiket fogják megbírságozni. Erdekes volt, a mikor az egyik fiu így védekezett:

— *Fiumében megszoktam, hogy a tengerben uszom; most a Maros lesz majd nekem veszedelmes?* . . .

— **A csodarabbi elutazott**. A fővárosi rendőrség előállította kuruzslásért *Podvas* Osiás Hersch csodarabbit, a feleségét és három tanítványát. A kerületi kapitányság érdemleges ítéletet nem hozott, hanem az ügyet áttette a büntető járásbíróhoz, a rabbinust pedig a toloncházba rendelte. Ezt az utóbbi intézkedést

a főkapitány helyettese úgy módosította, hogy a rabbinak három napi időt adott az elutazásra s addig nem vitette ki a toloncházba. A szent, de praktikus férfit tegnap el is hagyta Budapestet minden hozzátartozójával együtt.

— **Elfojtott tűzveszedelem**. Ma délután 1 órakor, amikor épp nagyobb szél kerekedett, cséplés közben kigyuladt az uj-aradi határban, a zadorlaci ut mentén Kissing földesgazda termése. A tűz óriási károkat okozhatott volna, mert a közvetlen közelben volt felhalmozva az uj-aradi közbirtokosság összes termése, amelynek értéke mintegy 160.000 korona. Miután a termés biztosítva nem volt, könnyen végzetessé válhatott volna Uj-Arad lakosságára nézve a tűz, melyet csak óriási erőmegfeszítéssel sikerült a gyorsan megjelent tűzoltóságnak megfékezni, úgy, hogy a kár csak jelentéktelen lett.

— **Vizbefúlt hajósok**. Tegnap reggel nagy szerencsétlenség történt a *szegedi* rakodóparton. *Tarcsi* János kormányos és *Szkerbe* Antal hat jóságos saját élelmendezükre egy zsák lisztvittek a partra, hogy majd felteszik az uszályhajóra. A lisztet csónakra tették s odafele az uszályhajóhoz, Tarcsi a csónakot az uszályhajóhoz fogta, Szkerbe pedig vállára vette a zsákot, hogy majd fölteszi az uszályhajóra. Mint-hogy a hajó párkánya igen magasan esett, Szkerbe ráhagott a csónak szélére s ez okozta vesztüket. A csónak ugyanis felbillent, a zsák leesett Szkerbe válláról s Tarcsit a csónakból kiütötte. Ugyanekkor az egyensúlyát veszített Szkerbe is a Tiszába esett. Az emberek uszni nem tudtak s rövid kinlódás után *mindketten elmerültek a habokban*. A szörnyű jelenetet az uszályhajóról végignézte Tarcsi felesége, aki-nek kétségheesett sikoltására a Dunagőzhajós társaság hajósai csónakba ültek s kifogták a szerencsétlen emberek hulláit.

— **Merénylet egy gyárigazgató családja ellen**. *Sopronból* táviratozzák: *Negré* cukorgyári igazgató és családja ellen, amikor ez ép a verandán ebédelt, egy ismeretlen valaki merényletet követett el, *Revolverből hat lövést* intézett feléjük, de egyik se talált. Azt hiszik, a merényletet valamelyik elbocsátott munkás követte el.

— **Pusztító gleccser**. A mint *Vladikavkaszkból* jelentik, *Szanib* község mellett a Genoldon-völgyön átvezető utat egy előreacsuszott gleccser elpusztította és a község lakóit minden oldalról elzárta. A kerületi főnök azt jelenti, hogy *több község nagy veszélyben forog*.

— **Kecskeméthy álszakála**. Európa mult évi tolvajrekordjának első championjáról, *Kecskeméthy* Győzöről érdekes hirt közölnek, mely némi adatot szolgáltat a genialis ifju villámgyors eltűnésére vonatkozólag. Még nem került nyilvánosságra, de a rendőrség kiderítette, hogy azt a ruhát, melyben *Kecskeméthy* Győző a sikkasztás reggelén elment hazulról, s melyben hivataltársai s a vele járt szolgálta is látták, *megtalálták a sikkasztó szekrényében*. Vagyis világos, hogy az ügyes fiatal embernek, mikor a szolgát előre küldte a központi városház pénztárához, s maga egy ajánlott levél állítólagos feladása végett átszaladt a főpórtára, a rövid percek alatt, melyek sikkasztása kiderüléséig a rendelkezésére állottak, még arra is jutott ideje, hogy hazatérjen a lakására, s ott valami előre elkészített állötzetet, s minden bizonnyal egy álszakált is magára vegyen. Mikor bement, senkise látta, s mikor a kapun át távozott, már nem ismerték föl. Az a körülmény is elég érdekes, hogy *Kecskeméthy* az állötzet vásárlásához szükséges összeget két nappal a sikkasztás előtt szerezte, még pedig oly módon, hogy — mint ezt a lapok már megírták — egy ismerős családnál zálogosdit játszott néhány uri kisasszonnyal, s a leányok óráját s mellűjét tréfából magával vitte. Ezeknek az arát fordította az előkészületek költségeire.

— **Körözött sikkasztók**. A hamburgi rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányt, hogy a Hamburgi rendőrség a sikkasztók elleni küzdelem érdekében a fővárosi rendőrséget táviratban értesítette a budapesti főkapitányt, hogy a Hamburgi rendőrség a sikkasztók elleni küzdelem érdekében a fővárosi rendőrséget táviratban értesítette a budapesti főkapitányt.

tányságot, hogy *Maack* Frigyes és *Maller* Gyula az északnémetországi banktól 19 ezer koronát elikkasztott és megszökött. *Maack* Frigyes 170 cm. magas, arca tojásdad, arca barna, bajusza összes, szakála valószínűleg rövidre van nyírva. Ruhája sötétkék zsaket öltöny, fekete puha kalap. *Moller* Gyula 170 cm. magas, arca kerek vörös, borotvált, ruhája fekete zsaket öltöny, kemény fekete kalap.

— **Erdekes ifjúsági kiállítás.** A közeledő tanév alkalmából, a szülőket és ifjúságot egyaránt érdeklő kiállítás készül *mindenféle taneszközökből* Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadságtéren. Ebben a kiállításban képviselve lesznek a tanuló ifjúság összes szükségletei, különös tekintettel az iskolatáskákra, toll- és tentatartókra, zsebkésekre, mappákra, stb. Egy csoportban lesznek (és szabott árral ellátva) a gyermek-cipők, ingek, kalapok, tricok, zsebkendők, nyakkendők, kefék, nadrágtartók, szövetruhácskák, szóval mindazon cikkek, melyekkel az új iskolaév küszöbén a gyermekeket el kell látnunk.

— **Elveszett** a Templom-utcától az Andrássy térre menet egy női függő fekete *bőr oldaltáska* nickel verettel *42 forint és aprópénz* tartalommal. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül a kiadóhivatal révén a tulajdonosnál.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az önkéntesek pártfogója.

(Egy káplár bűnlejstroma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

A budapesti 32-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságának irodájában nagyszabású visszaéléseket követett el az 1899. év folyamán *Szabó* István káplár, aki többek között a sorozási jegyzőkönyvek vezetésével és a besorozottak személyi táblázatának elkészítésével és a katonai igazolványok kiállításával volt megbízva. A könnyelmű életmódhoz szokott *Szabó* István a sorozásokon szerzett tapasztalatait jó pénzért szokta volt értékesíteni még pedig akként, hogy katonai egyenruházati cégek ügynökeivel összeköttetésbe lépve, a jelentkező, vagy besorozott önkéntesek személyi adatait ezekkel közölte.

Ez azonban még nem volt elég. Az ügynökök kérelmére, megfelelő jutalmazás ellenében megcselekedte azt is, hogy azokat az egyéves önkéntes jelölteket, akik a cifra uniformis kedvéért mindenáron szolgálni akartak, dacára annak, hogy a katona-orvosok „untauglich”-nak jelentették ki őket, — besorozta testi fogyatékosága dacára. Káplár ur *Szabó* ilyen esetekben minden lelkiismeretfurdalás nélkül gyártotta a hamis katonai igazolványi lapokat s derűre-borura hamisította a sorozási jegyzőkönyveket.

Igy csinált önkéntest *Schlotthaus* Ferencből, a ki 1899. év augusztus havában szintén kérvényezte az önkéntesi jogot, de vágya, hogy katona lehessen, nem sikerült, mert a sorozáson az orvos alkalmatlannak találta. Egy egyenruházati cég ügynöke erre *Szabó* István káplárhoz utasította s ez miután a 30 frt jutalomdíjat zsebre vágta, készséggel megígérte *Schlotthaus* nek, hogy önkéntest csinál belőle. E célból meghagyta neki, hogy 1899. szeptember 5 én újból jelentkezék a kaszárnyában, addig majd ő elintézi a „dolgot” az orvossal úgy, hogy újabb orvosi vizsgálatra nem is lesz szüksége. A nevezett napon káplár ur *Szabó* egy katonai igazolványi lapot adott át *Schlotthaus* nek, aki most már mint besorozott katona, első kötelességének tartotta az egyenruhát megcsináltatni. Öröme csak később változott át keserű csalódásra és pedig akkor, mikor meg-

tudta, hogy úgy az igazolványi lap, mint az azon levő *Moré* László főhadnagynak névaláírása hamisítva van.

Hasonló módon csapott be még tiz fiatal embert.

Ennyi szélhámoskodás után végre *Szabó* káplár átlépett a polgári életbe s beállott a büntető járásbíróshoz díjnoknak. A katonai hatóság azonban nem hagyta annyiban a dolgot, s feljelentést tett ellene a büntető törvényszéken tizenegy rendbeli *közokirathamisítás* büntetéseért. *Szabó* Istvánt azonban a törvényszék nem találta meg, úgy hogy kiadták ellene az országos köröző levelet. Teljes két évig körözte a törvényszék *Szabó* Istvánt országSZerte. Ezen idő alatt pedig *Szabó* a *törvényszéki épület földszintjén levő büntető járásbírósnál* dolgozott, illetve csalt és sikkasztott tovább.

Itt azonban végre is nyakát törte. Mint díjnak dr. *Kürti* József büntető albiró kezelési irodájába volt beosztva, s a büntetés pénzek nyilvántartásával volt megbízva. Itt átvette a felektől a büntetéspénzeket s elsikkasztotta. Végre is egy tétel egy 20 forintos büntetés pénzüsszeg, szemet szurt a bírónak. *Szabó* a hiányt pótolni akarta s dr. *Kürti* hamisított névaláírásával egy 160 kor. letétet vett át dr. *Haupt* Albert táblai bírótól, a járásbíróshoz vezetőjétől. Ezen aztán rajta vesztett s letartóztatták.

Két rendbeli csalás büntette, tizenegy rendbeli közokirathamisítás büntette és 8 rendbeli sikkasztás vétségéért került ma a vádlottak padjára, a budapesti törvényszék előtt azonban ítélelhozatalra még a sor ma nem került.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

(A sorrend folytatása.)

Arad, augusztus 11.

Aradváros törvényhatósági bizottsága f. hó 13 án tartja augusztus havi közgyűlését, a melyre *Kádas* Kálmán főjegyző az alábbi folytatolagos sorrendet teszi közé:

A tanács javasolja:

30. Sági Mátyásnak a várostól bérelt nagylegelőbeli 66 számú 5 hold, — Podoba Jovának a gulyalegelőbeli 17 számú 5 hold, — Jackó Gyögynek a gulyalegelőbeli 16 számú 5 hold, *Rezik* Albertnek a gulyalegelőbeli 50 számú 5 hold — *Kása* Jánosnak a nagylegelőbeli 73 számú 5 hold, — *German* Emánuelnak a nagylegelőbeli 36 számú 5 hold, — *Groziv* Alexának a gulyalegelőbeli 37 számú 5 hold. *Csabai* Albertnek a nagylegelőbeli 96 számú 5 hold, — *Vékony* Imrénének a nagylegelőbeli 106 számú 5 hold, — *Csepella* Györgynek a markó dűlőbeli 7—196/1100 hold és *Ménesi* Andrásnak a nagylegelőbeli 86, 103 és 104 számú 15 hold föld bérletének meghosszabbítása iránti kérvénye teljesíttessék.

32. Szilágyvármegye közönségének meghívására a város közönsége magát a Wesselényi-szobor leleplezési ünnepélyen képviseltesse.

33. Pozsonyváros törvényhatóságának megkeresése a magyar ipar és kereskedelem, nem különben hazai szellemi erőink érdekeinek érvényesítése iránt, tudomásul vétessék;

34. az iskolaszék előterjesztésének a Ségakülvárosi községi iskolához rendszeresített két tanítói állással összekötött javadalmazásnak újbóli megállapítása iránt helyadassék;

35. a polgármesterelőterjesztésére a polgári jótékony egyesület menházában fenntartott „*Ferencz* József” alapítványi helyek ügyeit rendező bizottságba *Kohn* S. N. törvényhatósági bizottsági tag beválasztassék;

36. polgármester előterjesztésére a *Hertschka* Mór-féle ösztöndíj alapítvány kamatai kiutalványoztassanak;

37. a *Schere* József ösztöndíj alapítvány kamatai *Greiner* József tanuló részére kiadassék;

38. dr. *Somogyi* Gyula kérvényének a magán felsőbb leányiskola részére a város közön-

sége által nyújtandó segély szerződésileg biztosíttassék — helyadassék;

39. *Matolay* Gyula kérvénye rajz és festészeti tanulmányainak folytathatása céljából segély utalványozása iránt elutasíttassék;

40. *Madarász* Antal alkapitány szabadság-idő engedélyezése iránti kérelmének helyadassék;

41. dr. *Leitner* Ernő ker. orvos szabadság-idő engedélyezése iránti kérelmének helyadassék;

42. *Szabó* Károlyné szülésznői oklevele ki-hirdetessék;

43. hogy Főispán Ur ő méltósága által be-terjesztett, a folyó évi július hó 2 án tartott számonkérő szék eljárásáról felvett jegyzőkönyv tudomásul vétessék.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kivégzés Bécsben. *Bécsből* táviratozzák, hogy ott ma reggel hét órakor kivégezték *Woboril* Jánost, *Kessler* zsidó gyilkosát. Midőn már a hóhér elvégezte munkáját és a pap imádkozott, a delikvens még mintegy tiz percig rázta a lábait, ami rettenetes látványt nyújtott.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A Neptun áldozata.

Vasárnap délelőtt véletlenül szemtanuja voltam, midőn a szerencsétlen *Taugner* János német-peregi kereskedő összeroncsolt hulláját egy a lábára erősített kötéllel, a Neptun fürdő tutajai alól kihúzták. Hogy ez a szegény ember, aki bizonyára nem a halál gondolatával ment a fürdőbe, minő rettenetes küzdelmet vívott a halállal, az kitűnik a helyzetből, melyben a hulla találatott. Szétterpesztett karokkal és lábakkal, mintegy támaszt, menedékét keresve egy űrben, mely támponttal nem szolgálhat.

Lelkem mélyében megrendülve, néztem végig e szomorú aktust és borzalommal láttam sebektől borított testét. Nem tudom hányadik áldozat ez már, mit a fürdő hiányos berendezése megkövetel, én csak azt mondom, hogy itt semmiféle kifogásnak és mentegetésnek helye nincsen, hanem vagy tessék a tisztelt részvénytársaságnak a fürdőt olyképen berendezni, hogy ott az embernek ily módon való vízbefulástól ne kelljen rettegnie, vagy pedig tessék a fürdőjüket bezárni, mert megeshetik az is, hogy maholnap a fürdő tulajdonos részvénytársaságnak valamely tisztelt tagja fog majd a tutajok alól végső kétségbeeséssel segítség után kapkodni.

Egy aradi polgár.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 11.

Delitőzsde. Buzakinálát jó, a vételkedv jó. Nyugodt iránzat mellett 30.000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás borus.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	6.61— 6.62
Buza 1903. áprillisa	6.95— 6.96
Rozs októberre	5.73— 5.74
Rozs 1903. áprillisa	6.02— 6.03
Zab októberre	5.32— 5.33
Zab 1903. áprillisa	5.54— 5.55
Tengeri augusztusra	4.85— 4.86
Tengeri 1903. májusra	5.02— 5.03
Repce augusztusra	10.35— 10.40

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	6.64— 6.65
Buza 1903. áprillisa	6.98— 6.99
Rozs októberre	5.76— 5.77
Rozs 1903. áprillisa	6.04— 6.05
Zab októberre	5.33— 5.34
Zab 1903. áprillisa	5.56— 5.57
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5. — 5.01
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	685.50
Magyar hitelrészvény	729.50
Leszámitolóbank részvény	461.50
Rima-Murányi vasmű részvény	499.—
Oszták-magyar Államvasuti részvény	712.75
Közuti vasút	635.—
Városi villamos vasút részvény	327.—

* Az ezen rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Révész Nándor

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

Hazai és világirodalmi termékek állandó és dus raktára.

Minden könyv-ujdonság raktáron van!

Alkalmi könyvvételek! Nagy zenemű raktár!

A legújabb és legdivatosabb zeneművek megjelenés után azonnal kaphatók.

Levélpapírok dobozban 20 fillértől.

Író-, rajz-, és levélpapírok óriási raktára!

Üzleti könyvek leszállított árban!

Képes levelező-lap ujdonságok!

Vidéki rendelések bérmentesen intéz-
tetnek el.

== Olcsó árak! Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás! ==

Köszönetnyilvánítás.

Boldog emlékü felejthetetlen

özv. GLÜCK ADOLFNE

elhalálása alkalmából az őszinte részvétnek, oly nagyszámu megnyilatkozása soha meg nem hálálható jelével találkoztunk jóbarátok, jóakarók és ismerősök részéről, hogy azok mindenikének most, a gyász, a fájdalom e nehéz napjaiban egyenkint megköszönni, erőnket meghaladó feladat lévén, ezuttal fogadják mindannyian vigasztalásunkra irányuló megbecsülhetetlen részvétükért ezuton legmélyebb és legőszintébb köszönetünk nyilvánítását.

Arad, 1902. augusztus hó 11.

A gyászoló család.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[48]

(Folytatás.)

A következő pillanatban Nazaréna elhagyta a narancsost s Ray egymagában nehezen leírható hangulatban állt a pálmafa alatt, annak törzséhez támaszkodva. Ha a fiatal asszony két másodperccel előbb ment volna ki a folyosóra, mely az előcsarnokba vezetett, a férjével találkozott volna, ki Raynek ott fölüljével foglalkozott. — Ray nem gondolt többé sem a kabátra, sem az annak belső zsebében levő kis üvegecskére, mikor pár perccel később szintén kilépett a narancsostól, s elment megnézni a kutyáját, mely csendes kábulatban feküdt s már a gazdája hangját sem ismerte meg. A lovászfiú, aki kiszedte Pontót a kocsikerekei alól, azt mondta, hogy a szegény állat már aligha szenved, legföljebb még ha a reggelt megéri s azért felesleges neki most már mérget adni. Eszavak Rayt emlékeztették arra, hogy mért járt a gyógyszerárban, visszament a kabátjához, aztán felment a szobájába, kivette zsebéből a kis üveget s a kandeló párkányára állította. Később azonban észébe jutott, hogy ilyen veszedelmes mérget különös óvatossággal kell megőrizni s azért elzárta az üveget íróasztala fiókjába, lehuzta a kulcsot s zsebre tette. — ritka eset a különben oly gondatlan Raynél.

A nap folyamán Percivalné kérte az orvost hogy nézze meg Helént, ki az imént megint neuralgikus fájdalmáról panaszkodott. Fitzallan készséggel követte Kittyt, ki felvezette a test-

véréhez. Ez alkalommal az orvos jól megjegyezte magának minden egyes szoba fekvését mikor lady May szobája előtt mentek el, George menyasszonya éppen kilépett az ajtón s kérte Kittyt, hogy később nézzen be hozzá egy pillanatra. Amint Kitty bevezette Fitzallant a hűgához, sietett is csakugyan lady Mayhez.

Miután az orvos betegét, ki heves főfájásról panaszkodott, elaltatta, halkán kinyitotta az ajtót s a folyosón fel s alá járkálva, tájékozódott a szobák fekvéséről. Ray szobája a folyosó végén feküdt, aztán Heléné következett s ebből nyílt Kittyé. A következő szobában lady May lakott; aztán jött a közös nappali szoba, végre Percivalné szobája, melyhez e folyosónak egy utolsó szobája csatlakozott. Ebben Blackstoneék laktak, egy őrege házaspár, mely már szeptember óta a villában időzött. A folyosót itt egy másik folyosó szelte derékszögben ez egy üvegajtón át a verandára vezetett, melynek közvetlenül az ajtaja mellett jobbra volt George szobája. Kilépve az üveggel fedett verandára, az orvos éppen szembe találta magát a nyugati pavillonnal, melyben ő lakott; elgondolkozva tért vissza a folyosóra s kezével erősen szorítva valami kis tárgyat, melyet már előbb is az ujjai közt tartott, belépett ismét Helénéhez, ki egy karosszékben ülve mozdulatlanul aludt.

— Most, vagy soha, — susogta az orvos elhatározott hangon s az alvó fölé hajolva, halk hangon kérdezte: — Helén, bánkodik-e még?

— Igen, — volt a felelet, — de míg senki sem ismeri bánatom okát, addig nem törődöm vele.

— Jól van, gyermekem, de emlékezzék rá, hogy a minap mondtam, tán segíthetek önön. A várt nap elérkezett, ma tudok is, akarok is segíteni önön. Bizik-e bennem, s enged-e, hogy én vezessem?

— Igen, nagyon szívesen.

— Hallott-e már valamit a szerelmi várszitalokról.

— Igen, természetesen hallottam.

— Nos hát, van a birtokomban ilyen hájital, mely annak a szívét, aki megissza, feltétlenül a felé a leány felé fordítja, aki neki az italt nyújtja. Szerethet, akit akar az italt kinyitja a szemét s fogékonyvá teszi a hü szerelem iránt; önnek is, de még inkább öneki szerencsét hoz, ha feloldja azokat a bilincseket melyek máshoz kötik s szívét annak ajándékozta, ki ifjúságától kezdve szeretett s most is szereti. A másik nő hamar vigasztalódni fog; gyermekem, hajlandó-e ön ezt az italt adni neki s eközben teljesen úgy járni el, mint ahogy én mondom?

— Megteszem, — felelt az alvó boldog mosolygással.

Erre Fitzallan halk, de meggyőző hangon kezdett beszélni Helénnek; rövid kérdéseket tett hozzá, melyekre Helén épp oly röviden felelt, aztán az orvos hangja még halkabb lett s szavai, melyeket most mondott, mint nehéz kövek hullottak alá a lány akarat nélkül való lelkébe... mint kövek, melyek kristálytiszt vízbe hullanak alá s leszállnak annak fenekére.

— Hogy van Helén? kérdezte mintegy félóra múlva Percivalné halkán.

— Még alszik, — felelt az orvos szintén halkán, — s szeretném, ha még pár percig alhatnék.

Az orvos várt, míg Percivalné eltűnt lady May szobájában; aztán megfogta az alvónak mindkét kezét s parancsolóan szólt:

— Ébredj fel most s felelj el mindent, amit mondtam, míg el nem jött a cselekvés ideje! Akkor pedig tedd meg, amit tenned kell, aztán felelj el, amit tettél — felelj el örökre! S most ébredjen fel Helén kisasszony.

Percivalné a leány mellett állt, aki most kinyitotta szemét s ragyogó arccal nézett körül.

— Nos kicsikém, jókedvűnek látszol, — szólt Percivalné, — elmúlt a fájdalmad?

— Teljesen elmúlt, Aya néni, és oh oly szépét álmodtam! Hogy mi volt, azt nem tudom, de menyeyi volt!

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

NAPIREND.

Augusztus 12. Kedd. Róm. kath. naptár: Klára szüz. — Protestáns naptár: Klára szüz. — Izraelita naptár: Jeruzsálem elpusztulása böjt. — Görög-keleti naptár (Julius 30.): Szila. — A nap két 4 óra 36 perccor, nyugszik 6 óra 59 perccor. — A hold két 1 óra 58 perccor, nyugszik 11 óra 23 perccor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti díszterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt esapadék.

NYILTTÉR.*

Özv. Taugner Jánosné szül. Weigand Jozefin és gyermekei János és Frigyes a maguk, úgy az alólítottak, valamint számos rokonaik nevében is mélyen megtört szívvel jelentik a felejthetetlen jó férj, édes atya, gyermek, testvér, vő, sógor, nagybátya és rokon

TAUGNER JÁNOSNAK

1902. évi augusztus hó 7 én. életének 34 s boldog házasságának 5-ik évében, a Mindenható kifürkészhetlen akarata folytán Aradon történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai augusztus hó 10 én lettek Német-Peregre szállítva s ottan 11-én d. e. 10 órakor örök nyugalomra téve.

Az engesztelő gyász mise áldozat pedig augusztus hó 12-én d. e. 9 órakor fog a német-peregi r. kath. templomban az egek Urának bemutatatni.

Aradon, 1902. augusztus 10.

Lagyen a hant könnyű kiszemvedett porai felett!

Taugner Mihály és neje szül. Fritz Juliánna, szülei.

Taugner Katalin és férje Adám Ferenc,

Taugner Karolin és férje Rittler János,

Weigand Henrik és neje szül. Fuohs Karolin, apósa és anyósa.

Tauger Mária és férje Kirch Henrik,

Taugner Juliánna és férje Szabados Imre,

Weigand Katalin és férje Bodányi János,

Weigand Mária,

Weigand János,

sógor és sógorónői.

Taugner József,

Taugner Borbála és férje Körmei József,

testvérei és sógorai.

ÓVÁS.

Mivel tudomásomra jutott, hogy az „Aradi Közlöny“-ben a napokban megjelent „bérbeadó fatelep“ című hirdetésből némelyek azt következtetik, hogy az én fatelepemről van szó, s ezen feltevésből reám káros félreértések származhatnak, saját reputációm szempontjából szükségét látom közhírré tenni, hogy az én fatelepem nem kiadó, és azt tovább folytatom.

De mivel mostani helyén a házigazdámnak van egy korcsma épülete is, mely a fatelepemmel közös udvaron van, s e korcsmában a község gyanus alakjai éjjelen át dorbézolnak, csak azért, hogy faraktáramba kimehessenek és onnan deszkát dobhassanak át a kerítésen, a háziur pedig nem akarja az udvaromat a korcsmától külön kerítettetni, noha erre köteles volna, nem vagyok hajlandó vagyonomat tovább a közpredának kitenni, és faraktáramat az összes színekkel együtt, itt helyben egy másik alkalmasabb telekre átköltöztetem.

Az így üresen maradó helyet hirdette ki a háztulajdonos fatelepnek.

Csermő, 1902. augusztus 10.

Singer Adolf,
lakoskecsé.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

124177—1902. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

Állomás	2. évi augusztus hó
Fiume	22-én d. e. 9 óra
Kis-Czell	25-én d. e. 9 óra
Bpest keleti	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. évi augusztus havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

17466—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagyszében állomáson lévő pályavendéglő bérletére zennel zárt ajánlati pályázat hirdtetik.

A bérlet 1903. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi december hó 31-ig.

A bérleti helyiségek a következők: a vendéglő magánlakásául 8 szoba és egy cselédszoba, továbbá az I—II. oszt. étterem, főzőkonyha, tálaló helyiség, éléskamra, valamint e helyiségekhez tartozó folyosó, pincze, padlás, és jégverem. — A III. oszt. váró- és étteremben csak az ételek és italok elárúsítása engedtetik meg, s ezen közös célra szolgáló helyiség fűtése és világítására a vendéglőnek évenként 149 m³ tűzifa, vagy ezzel egyenértékű kőszén és 207 klg. kőolaj fog kiszolgáltatni, míg a többi helyiségek fűtése és világítására a szükséges anyagok önköltségi áron fognak a vendéglőnek kiszolgáltatni.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a nagyszébeni pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi július hó 12.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Jó órákat olcsón

kül 3 évi írásbeli jótállás
mellett privát vevőknek

Konrad János

óragyára,
aranyárak kiviteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	frt 5.80.
Valódi ezüst láncz	frt 1.20.
Nickel ébresztő óra	frt 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van ki-tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1880
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagymennyiségű**deszka**

és

lécz

eladó

az Aradi

Nyomdarészvény-társaságnál.

Magy. kir. államv. budapest-jobbparti
üzletvezetősége.

24628—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m.kir. államvasutak Szabadka állomásán az állomási vendéglő üzletére 1903. évi január hó 1-étől számított 3 évi időtartamra, azaz 1905. évi december hó 31-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdtetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Szabadka állomásán levő vendéglő üzletnek bérbevétele a 24628 számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönb a kellő okmányokkal (iparrendély és erkölcsi bizonyítvány) felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 14-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalánál (Budapest, Külső Kerepesi-ut 8 ház) posta útján tértivevény mellett nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében pedig 600 azaz hatszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi augusztus hó 13-ának déli 12 óráig le-teendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennygy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

Szobán lévő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest Külső Kerepesi-ut 8 ház I. emelet 33. ajtó) vagy a budapest jobbparti, (keleti pályaudvar) győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A m. kir. államvasutak fenn-tartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszésük szerint szabadon választhassanak.

Megjegyezzük végre, hogy a vendéglő, lakásul szolgáló 6 szoba, konyha és a hozzátartozó mellék-helyiségeket, valamint az I. és II. oszt. éttermeket és ezeknek tartozékait bérli saját költségén tartozik fűteni és világítani, a míg a III ad osztályú ét- és váróterem fűtése és világítása fele részben bérbeadó vasút, fele részben pedig bérli által fog eszközöltetni.

Budapest, 1902. július hó 3-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Rozsnyay-féle**chinin-czukorka, chinin csokoládé****patyakoszoruzott készítmény.**

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrisítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden mászert felülmuló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár percz alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack
Anizette
Benedictine

Cacao blanc
Chartreuse
Curacao

Cseresznye
Marasquino
Kávé

Császárkörte
Vanillia
Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE**MARGIT-CREMET**

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Kamisitványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszer-tárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonezon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevesen: Schlögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros János, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Roksztin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Szmándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemikén: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszer-tárakban.

Egy nagy gabonarak- tár és egy borpincze

azonnal kiadó József főherceg ut
9. szám, Szt. László-utca sarok.
1412

Lakás kiadó.

A Víztorony mellett, az ujonnan
épült emeletes házban, egy három
szobás modern lakás kiadó. Bő-
vebbet ugyanott. 1362

Keresek megvételre

egy használt négykerekes, egy pó-
nihoz való csinos kis kocsit. Aján-
latokat kérek „Bársony“ postre-
tante Pankota cím alá. 1388

Kiadó sarok-üzlet,

vegyeskereskedés, korcsmával egy-
bekötve, mely 30 év óta kitűnő
forgalmu, betegség miatt bármikor
átadó. Czim a kiadóhivatalban. 1408

Parlatszóló Kuviban

1000 négyszögöl eladó. Czim a ki-
adóhivatalban. 1404

Házeladás.

Bildhauer Lajos Kis-utca 1. számú
háza, melyben 25 év óta vegyes
üzlet van, felszereléssel részletfi-
zetésre eladó. — Sok literes és fél-
literes borosüveg is olcsón eladó.
1413

Permetező

3 évi jótállással
(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,

kutak és gummi tömlők
gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Vidéki gőzmalom és mezőgazda-
sághoz

egy mérlegképes,
szakavatott könyvelő,

önálló munkás

kerestetik

azonnali belépésre,

a kinek a levelezést is vé-
gezni kell.

Csakis jó bizonyítványokkal
ellátott urak, kik legjobb refe-
rencziákra hivatkozhatnak, fel-
kéretnek ajánlkozásra. Esetle-
ges fizetés 3000 korona.

Czim a kiadóhivatalban meg-
tudható. 1389

Udvari lakás kiadó.

Bővebbet 1346

Bing Edénél,

József főherceg-ut 5. sz. alatt.

TELEFON

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

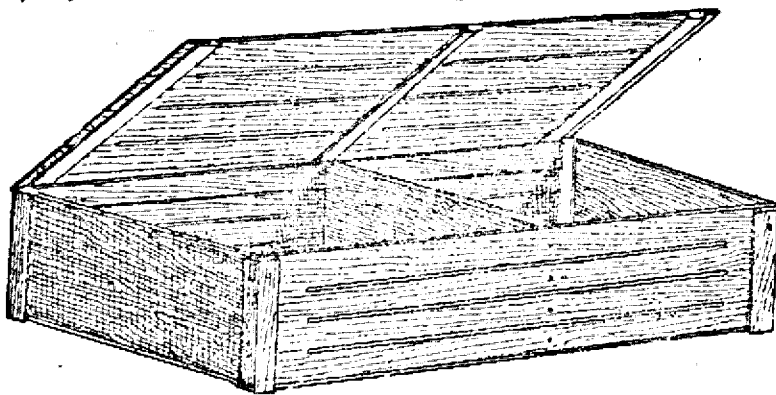
Minorita-palota.

Zálogszedulák,
arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

MUNK II. ÉS FIAI

gőzfűrés-, parket-, hordó-, láda- és faárugyár
Maros-Szlatina, Aradmegye.

Ajánlják szőlőszállításra legalkalmasabbnak elismert

szabadalmazott farekeszeiket,

a csomagoláshoz szükséges

fagyapotot, és legújabb szőlő-állványokat.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen.

Kedvezményes szállítási díjak.

Képviselő: SCHÄFFER HENRIK, Arad,

Andrássy-tér, Bing-ház. — Telefon 208. sz. 1374

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatát által, mely egy pár nap alatt elmulaszt Széplő, májfolt, bi-
birca, bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot. E remek
ártalmatlan cosmeticus szer a bőrt teljesen felszivódik, minek követke-
zésben a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

==== Nappal is használható! ====

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, róza és krém színben
egy dr. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

⚠ Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! ⚠

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler
Gy. Lajos, Simandon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.

2825—1902. tlvkvi szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A m. radnai kir. járásbíróság,
mint telekkönyvi hatóság közhírré
teszi, hogy Argyelan Katicza pau-
lisi lakos végrehajtatonak, Faur
Emilia gyoroki lakos végrehajtást
szenvedett elleni 40 korona s já-
rulékal iránti végrehajtási ügyében
a m. radnai kir. járásbíróság terü-
letén lévő, a gyoroki 161. számú
tjkvben A. + 1., 2. rszám (316
—317.) 687. hrzi sz. alatt felvett
egész beltelkes ház és külsőségre
és utána járó A. + 3. rsz. alatt
egész legelő illetőségre 873 korona
40 fillérben az árverést ezennel
elrendelte, és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus
hó 30-ik napján délelőtti 9 óra-
kor Györök község házában megtar-
tandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alól is
eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlanok becsárának 10%-át,
vagyis 87 kor. 24 fillért kész-
pénzben, vagy óvadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez le-
tenni, avagy a bánatpénznek a bíró-
ságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

Kelt M. Radn, 1902. évi június
hó 15 én.

Polgár,

kir. aljbíró.

1411

A magy. kir. Allamv. igazgatósága.

68962—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir.
államvasutak menetjegy-nyomdájá-
ban, illetve műhelyeiben 1903. év-
ben, esetleg 1904. és 1905. évek-
ben szükséges festett, hasított bir-
kabőrök, alátét bőrkarikák, bőr-
portárcsák, valamint a Westing-
house-félek tömítéséhez való bőr-
tárcsák szállítására ezennel nyil-
vános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anya-
gokat feltüntető ajánlati űrlap,
valamint a szállításra vonatkozó és
az ajánlattételnél kötelező részletes
módozatokat tartalmazó ajánlati
felhívás valamennyi haza keres-
kedelmi és iparkamaránál megte-
kinthető és az alulírott igazgató-
ság anyag- és leltár-beszerzési szak-
osztályánál (Budapest, VI. An-
drássy ut 73. sz. II. em. 46. ajtó-
szám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, iven-
kint egy koronás m. kir. ok a 60
filléres okmánybéllyel ellátott
és aláírt ajánlati felhívással együtt
lepecsételve legkésőbbben folyó évi
augusztus hó 12-ének déli 12 órá-
jáig a fentemlített szakosztálynál
benyújtandók vagy posta útján oda
küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirat-
tal látandó el: „Ajánlat 68962—902.
számhoz.“

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó
cikkek értékének 5 százaléka leg-
későbbben folyó évi augusztus hó
11-ének déli 12 órájáig a magy.
kir. államvasutak budapesti fő-
pénztáránál, akár készpénzben,
akár állami letétekre alkalmas ér-
tékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később
benyújtott ajánlatok, valamint az
olyanok, melyek nem az előírt
módon tételnek, vagy a melyek az
aláírandó ajánlati felhívás nélkül
nyújtatnak be, figyelembe nem
fognak vétetni.

Budapest, 1902. év július hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)